

การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗

สรุปสัมมนาวิชาการเรื่อง การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง
ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓
เวลา ๐๗.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ดิโกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

จัดโดย คณะกรรมการศึกษา สนับสนุน และติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอของ
คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วย การแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพ : กรณี
ผลกระทบต่อสุขภาพจากอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุดและจังหวัดระยอง

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

หนังสือเล่มนี้ใช้หมึกพิมพ์ที่ผลิต
จากถั่วเหลือง (Soyink) ซึ่งเป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗

สรุปสัมมนาวิชาการเรื่อง การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

จัดโดย คณะกรรมการศึกษา สนับสนุน และติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วย การแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพ : กรณีผลกระทบจากอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุดและจังหวัดระยอง

พิมพ์ครั้งที่ ๑
จัดทำโดย

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม กันยายน ๒๕๕๓
ศูนย์ประสานงานการพัฒนาาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ชั้น ๒ อาคารเลขที่ ๘๘/๓๙ ติวานนท์ ๑๔
ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๒๓๑๑
เว็บไซต์ www.nationalhealth.or.th และ www.thia.in.th
อีเมล contact_hia@nationalhealth.or.th

ภาพประกอบบางส่วนจาก
พิมพ์ที่

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ปก.)
บริษัท แพลนพรีนติ้ง จำกัด ๓๔๖ ซ.ไสวสุวรรณ์ ถ.ประชาราษฎร์ ๑ แขวงบางซื่อ
เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๘๗-๑๒๗๗

สารบัญ

คำกล่าวรายงาน โดย ท่านผู้หญิง ดร.สุชาวัลย์ เสถียรไทย ประธาน
คณะกรรมการศึกษา สนับสนุน และติดตามผลการดำเนินงานตาม
ข้อเสนอของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วย การแก้ไขปัญหา
ผลกระทบต่อสุขภาพ : กรณีผลกระทบจากอุตสาหกรรมในพื้นที่
มาบตาพุดและจังหวัดระยอง

๑

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยสารเคมีกับความเชื่อมั่นของประชาชน”
โดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธาน
กรรมการสุขภาพแห่งชาติ

๓

บรรยายพิเศษ “แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗”
โดย นายอนุชา โมกขะเวส อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

๖

ยุทธศาสตร์สู่ปฏิบัติการที่เป็นจริงเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมี
โดย นายแพทย์วิฑูร พูลเจริญ ประธานคณะทำงานยกร่างข้อเสนอต่อการทบทวนและ
ปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จังหวัดระยอง

๑๐

อภิปรายความเห็นรายยุทธศาสตร์

๑๓

ประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุม

๒๘

สรุปข้อเสนอ

๓๐

กำหนดการสัมมนา

๓๖

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนา

๓๗

คำกล่าวรายงาน เหตุผลและความจำเป็นในการจัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง “การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗”

โดย ท่านผู้หญิง ดร.สรวาลย์ เสกภัยไทย

ประธานคณะกรรมการศึกษา สนับสนุน และติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วย การแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพ : กรณีผลกระทบจากอุตสาหกรรมในพื้นที่มาตาปุดและจังหวัดระยอง

สืบเนื่องจากวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือขอใช้สิทธิ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ กรณีการขยายอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ ๓ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จึงได้สนับสนุนให้ดำเนินการตามคำขอใช้สิทธินั้น ผลจากการดำเนินงานได้ข้อเสนอเชิงนโยบาย นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติจำนวน ๕ ข้อ ซึ่งมีทั้งหมด ๑๔ ประเด็นย่อย หนึ่งในนั้นได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยสารเคมีร่วมด้วย

ต่อมา คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบให้เสนอข้อเสนอเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้ง ๕ ข้อ รวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ศึกษา สนับสนุน และติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอเหล่านี้

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาข้อเสนอในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ และมีมติเห็นชอบ ๓ ข้อ คือ

ข้อที่ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยแพร่ข้อมูลผลกระทบทางสุขภาพจากอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในพื้นที่มาตาปุดและอำเภอบ้านฉาง รวมถึงเผยแพร่วิธีป้องกันผลกระทบและวิธีการสร้างเสริมสุขภาพในภาวะมลพิษให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง โดยเร็วและต่อเนื่อง

ข้อที่ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนและกฎการปฏิบัติการ สำหรับป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยจากอุตสาหกรรม และการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยสารเคมีระดับจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร และประชาชนในพื้นที่

ข้อที่ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนและกฎการปฏิบัติการ สำหรับป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยจากอุตสาหกรรม และการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยสารเคมีระดับจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร และประชาชนในพื้นที่

และข้อที่ ๔ ให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ พิจารณาสับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลไกกลาง ในการดำเนินงานและความเข้มแข็งของภาคประชาชน ได้แก่ การศึกษาแนวทางในการจัดตั้งกลไกผู้ตรวจการสำหรับการป้องกันและแก้ไขผลกระทบทางสุขภาพ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของภาคประชาชน และสนับสนุน

ภาคประชาสังคมจังหวัดระยอง ติดตามความเคลื่อนไหวทางนโยบาย โดยใช้กระบวนการสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่

ส่วนอีก ๒ ข้อ คือ

ข้อที่ ๑ ให้รัฐบาลทบทวนและปรับแนวทาง การพัฒนาจังหวัดระยอง โดยจัดตั้งคณะกรรมการจากทุกภาคส่วน วางและจัดทำผังเมืองรวมบริเวณอุตสาหกรรมหลักและชุมชนจังหวัดระยองฉบับใหม่ ปรับปรุงระบบการจัดการทรัพยากรน้ำใหม่ พิจารณาปรับปรุงระบบและมาตรการทางการคลังและจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยอง จัดให้มีระบบและกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะปัญหาเด็กและเยาวชน และจัดให้มีบริการทางสังคม ซึ่งเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในทุกขั้นตอน

และข้อที่ ๕ เสนอให้รัฐบาลชะลอการขยายและก่อสร้าง โรงงานอุตสาหกรรมใหม่ในพื้นที่มาตาปุดและบ้านฉาง ในระหว่างการทบทวนและปรับแนวทางการพัฒนาจังหวัดระยอง โดยให้มีการกำหนดแนวทางและกระบวนการตัดสินใจในการให้ อนุมัติ/อนุญาต/ให้ความเห็นชอบการขยายโรงงานอุตสาหกรรมใหม่ ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คณะรัฐมนตรีได้ส่งไปให้คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกพิจารณา สำหรับรายละเอียดความคืบหน้าการดำเนินงานตามข้อเสนอ ทางคณะกรรมการได้รวบรวมไว้ในเอกสารชื่อ ฟาหลังพายุฝน ชีวิตคนมาตาปุดไปต่ออย่างไร

สำหรับข้อเสนอที่ ๓ ที่ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนและกฎการปฏิบัติการสำหรับป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยจากอุตสาหกรรม และการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยสารเคมีระดับจังหวัดโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรและประชาชนในพื้นที่ ในการนี้ทางจังหวัดระยองได้รับไปดำเนินการแล้ว โดยได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย จังหวัดระยอง

อนึ่งเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ ได้เกิดเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลที่โรงงานแห่งหนึ่งในพื้นที่มาตาปุด ทางคณะกรรมการจึงได้ส่งทีมลงไปตรวจสอบเพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษา จากกรณีวิเคราะห์ในเชิงระบบพบปัญหาและข้อจำกัดหลายเรื่อง อาทิ ในรายงานไอเอเอไม่ได้ประเมินความเสี่ยงจากสารเคมีทุกตัวที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในไอเอเออย่างครบถ้วน มีปัญหาด้านการแบ่งระดับของเหตุฉุกเฉินและการแจ้งเหตุกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนของกลไกการสอบสวนหลังเกิดเหตุ เป็นต้น ปัญหาอุบัติเหตุภัยสารเคมีเหล่านี้ นอกจากในพื้นที่ที่มามากที่สุดแล้ว ยังพบว่าเกิดขึ้นในหลายจังหวัด อีกทั้งยังพบข้อจำกัดของระบบการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน คณะกรรมการ เห็นว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสุขภาพในวงกว้าง ซึ่งระบบและกลไกที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่สะท้อนให้เห็นจากวีดิทัศน์ อุบัติเหตุภัยสารเคมี ความลับที่รู้เมื่อสาย

ดังนั้นจึงได้จัดสัมมนาในครั้งนี้นี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สารเคมี ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ ผลลัพธ์จากการสัมมนานี้ จะพัฒนาเป็น ข้อเสนอเชิงนโยบาย เสนอต่อคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และคณะ

รัฐมนตรี ตามลำดับ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทที่เป็นจริงของสังคมไทยต่อไป

สุดท้ายนี้ในนามคณะกรรมการฯ ใคร่ขอขอบพระคุณท่านนายกรัฐมนตรีที่ให้เกียรติมาเป็นประธานและกล่าวปาฐกถาเปิด ตลอดจนทุกท่านซึ่งมาจากหลายภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ นักวิชาการ องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ คณะผู้ชำนาญการพิจารณาไอเอเอ องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้นำชุมชน รวมถึงสื่อมวลชน ที่กรุณาสละเวลามาร่วมกันสัมมนาในครั้งนี้ ซึ่งความรู้ ประสบการณ์ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของทุกท่าน จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะต่อภาคนโยบายต่อไป

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีกับความเชื่อมั่นของประชาชน” โดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการสุภาพแห่งชาติ

การสัมมนาวิชาการเรื่อง การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จังหวัดระยอง ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ ในครั้งนี้ นับว่ามีความสำคัญทั้งเนื้อหาสาระ และกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่มาร่วมมือช่วยกันดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชน

ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งอุบัติเหตุและการปรับเปลี่ยนเชิงนโยบาย เกิดขึ้นกับพื้นที่มาตาพุด ซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่ของประเทศ และเป็นเรื่องที่ประชาชนทั่วประเทศรับทราบด้วยความห่วงใย

ในฐานะประธานกรรมการสุภาพแห่งชาติ ได้รับทราบความคิดเห็น แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากสารเคมีของประชาชนในพื้นที่มาตาพุดตลอด พร้อมกับรับทราบข้อเสนอแนะที่เกิดจากกลไกการทำงานของ คสช. ที่มีการจัดเวทีที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม จนนำไปสู่การประเมินและสร้างข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล ในขณะเดียวกัน หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ดำเนินนโยบายที่มีผลกระทบต่อเรื่องนี้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

สำหรับแนวคิดและความพยายามของรัฐบาลที่จะแก้ไขเรื่องนี้ คือ

ประการแรก ในประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา รัฐบาลเน้นย้ำว่าต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนา จากกรณีแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) ที่เกิดขึ้นจากการวางแผนการพัฒนาที่รัดกุม แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา พบว่า มีข้อบกพร่องในการดำเนินการตามแผน เช่น การวางผังเมืองไม่เป็นไปตามที่เสนอไว้ตั้งแต่ต้น รวมถึงพบจุดอ่อนในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มองการแก้ปัญหาเฉพาะในส่วนของตัวเอง ฉะนั้นเมื่อกระบวนการพัฒนาขยายตัวเติบโต แต่ขาดกลไกที่จะ

มาดูแลแก้ไข จึงทำให้เกิดปัญหาเชิงระบบ หรือปัญหาภาพรวมขึ้น จากสถานการณ์อุบัติเหตุในมาตาพุดที่ผ่านมาพบว่า เรื่องที่ทำให้ยากลำบากมากเมื่อเกิดภัย คือการค้นหาต้นตอแหล่งเกิดเหตุ ว่าตั้งอยู่ที่ไหน มีสาเหตุมาจากอะไร สถานการณ์ขณะนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งทำให้การแก้ปัญหาที่ตามมายากกว่า ในขณะที่บุคลากรด้านสาธารณสุขเรียกร้องมาโดยตลอดว่า หากพวกเขาทราบสถานที่เกิดเหตุ สาเหตุสารเคมีที่รั่วไหล จะทำให้แก้ปัญหาได้สะดวกและรวดเร็ว

บทเรียนจากการแก้ไขปัญหามาตาพุด ทำให้รัฐบาลกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนตั้งแต่ต้น และบทเรียนจากเรื่องนี้จะทำให้รัฐบาล กำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard) อย่างรัดกุม ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งขณะนี้มีการแก้ไขที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากเมื่อก่อนที่มักจะถกเถียงเรื่องการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคใต้ สภาพเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต่อเนืองที่คิดต่างกัน

ประการที่ ๒ ในประเด็นค่านิยมของสังคมไทยที่เกี่ยวข้อง ทำให้การแก้ไขปัญหาในหลายจุดไม่สำเร็จ ซึ่งเรื่องนี้กลายเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทย และค่านิยมที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นคือ

๑. การบังคับใช้กฎหมาย จากปัญหาสิ่งแวดล้อมพบว่า แม้จะมีข้อกำหนดและมาตรฐานการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA) แต่ปัญหาคือต้องมีมาตรการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการที่เสนอไว้ในรายงานฯ ว่าได้มีการปฏิบัติตามหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นภาพรวมของปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในสังคมไทย รวมถึงปัญหาสุขภาพของเรด้วย

๒. วัฒนธรรมความปลอดภัย ทั้งเรื่องการคมนาคมขนส่ง การประกอบการ เป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และกำหนดให้ปี (๒๕๕๓) เป็นปีแห่งความปลอดภัยและมีการรณรงค์ต่อเนื่องทั้งปี หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ด้านนี้ คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้เสนอ แผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๗ ต่อคณะรัฐมนตรีและผ่านการ อนุมัติไปแล้ว แผนนี้จะเป็นทิศทางที่กำหนดให้หน่วยงานทุกภาคส่วน ตั้งแต่ท้องถิ่นมาจนถึงหน่วยงานระดับชาติ สามารถที่จะปฏิบัติงาน ด้านนี้อย่างเป็นระบบ แล้วก็มีการบูรณาการ

สำหรับกรณีมาตาพุด สิ่งแรกที่รัฐบาลชุดปัจจุบันได้ดำเนินการ หลังจากเข้ารับตำแหน่ง คือ ประกาศเขตควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นแนวทาง ให้จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมนำเสนอโครงการ หรือมาตรการ ที่จะบรรเทาปัญหาผลกระทบ จากมลพิษ ปัจจุบันคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม (ก.ก.วล.) ทอยยอนุมัติ โครงการ ที่ผ่านข้อเสนอของกลไกเขตควบคุมมลพิษที่ได้มีการเสนอมา เช่น การกำจัดขยะและของเสีย

หลังจากมีปัญหาเกิดขึ้นกับการดำเนินการตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ รัฐบาลได้ แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือที่เรียกกันว่าคณะกรรมการ ๔ ฝ่าย ประกอบด้วย รัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณา การดำเนินการแก้ไขปัญหาคู่กับมาตรา ๖๗ วรรคสอง แต่กระแ สความสนใจของสังคมและสื่อไปตกที่เรื่องคดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่ง ระบุ ๗๖ โครงการ โอกาสที่โครงการซึ่งถูกระงับ จะสามารถดำเนินการ กิจการต่อ และองค์การอิสระจะมีหลักเกณฑ์พิจารณาให้ความเห็นประกอบ อย่างไร ซึ่งประเด็นเหล่านี้รัฐบาลได้ดำเนินการไปครบถ้วนแล้ว แต่ งานหลักที่คณะกรรมการ ๔ ฝ่ายทำอยู่ คือ เข้ามาดูแลคุณภาพชีวิต ประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องน่าเสียดายที่งานส่วนนี้ได้รับความสนใจและเป็น ที่รับรู้น้อยกว่า แต่รัฐบาลและตัวผมเองเห็นว่าเรื่องนี้มีความสำคัญมาก

ฉะนั้นการทำงานของคณะกรรมการ ๔ ฝ่ายเมื่อมาบรรจบ กับรายงาน หรือข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพ แห่งชาติที่ได้นำเสนอเข้ามาเป็นระยะ ผมได้นำเสนอเรื่องเหล่านี้ต่อ คณะรัฐมนตรี ต่อคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และช่องทางอื่นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้ลงเก็บข้อมูล เหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลเมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา และนำเสนอ รายงานเหตุการณ์เบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับวิถีทัศน์เรื่อง อุบัติภัย ความลับที่รู้เมื่อสาย ที่รับชมไป เข้าสู่ที่ประชุม คสช. ผมขอให้ นำ ข้อเสนอทั้งหมดเสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีก็รับทราบและ เห็นชอบตามแนวทางที่เสนอไปแล้ว ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาการวางแผน ป้องกันของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การซ่อมแผน และการปฏิบัติตามแผน ซึ่งพบว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ยังไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางตาม มาตรฐานที่คงไว้ในมาตรา ๖๗ ได้ นอกจากนี้ ระบบเตือนภัย ความรู้ และความเข้าใจของประชาชนที่จะปฏิบัติตัวในภาวะฉุกเฉิน การประสาน งานเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารเป็นไปด้วยความล่าช้ากว่าที่ตั้งใจและกำหนดไว้

เหตุการณ์นี้คล้ายกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่แหลมฉบัง คือใช้ เวลานานมาก กว่าจะมีระบบที่สามารถสื่อสารข้อมูล ให้กับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปแก้ไขปัญหา เพราะฉะนั้นเมื่อวานนี้ท่านรัฐมนตรี รับทราบเรื่องและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการ ตั้งแต่เรื่องการไต่ระดับเหตุฉุกเฉิน มาตรการขั้นตอน การตัดสินใจของ จังหวัดรวมถึงหน่วยงาน และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการสืบสวนเหตุ อุบัติภัยต้องดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านนิติเวช นี้เป็นแนวทางที่คณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการ

ส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง ทะเลตะวันออก (กพอ.) ก็ผลักดันการจัดตั้งศูนย์อาชีวเวชศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีกรยกยกระดับเป็นสถาบันต่อไปในอนาคต เห็นขอบ แผนงานพัฒนาและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มาตาพุดและ บริเวณใกล้เคียง และเห็นชอบการอนุมัติเงินงบกลางสำหรับดำเนินงานจำนวน ๓๑ ล้านบาท รวมถึงเห็นชอบข้อเสนอแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม นิเวศมาตาพุดด้วย

ในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการ ๔ ฝ่าย หลังจาก ที่ผมเรียกประชุมเป็นกรณีพิเศษ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อสรุป ว่า จะเร่งผลักดันเรื่องข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะการตั้งตัวตรวจวัดและ ประเมินมลพิษที่เป็นปัจจุบัน ปัจจุบันเรื่องนี้เริ่มดำเนินการบ้างแล้ว แต่ ยังขาดงบประมาณ ซึ่งผมอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อเร่งรัดในส่วนนี้

ข้อสรุปที่ ๒ คือ มีข้อเสนอที่เกี่ยวข้องกับแนวป้องกันซึ่ง ขณะนี้ได้ดำเนินการไปแล้วส่วนหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีเรื่องระบบการดูแลสุขภาพ มีการสนับสนุน เรื่องสุขภาพศาสตร์และวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม รัฐบาลได้อนุมัติการ ปรับปรุงการบริการของโรงพยาบาลและระบบการตรวจสุขภาพ แต่จุด ที่ยังเป็นปัญหาของสาขาสุขภาพคือ ขณะนี้เริ่มมีการตรวจสอบและ ตรวจสุขภาพประชาชนในวงกว้าง ในพื้นที่ของมาตาพุด จังหวัดระยอง และได้ส่งผลกลับมา แต่ขาดฐานที่ใช้เปรียบเทียบ เพื่อบอกความผิด ปกติได้อย่างชัดเจน เช่น กรณีของสารเบนซิน ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ มาตาพุด จังหวัดระยอง เรื่องนี้ได้ขอให้ดำเนินการให้มีความชัดเจน มากยิ่งขึ้น

ส่วนการหาข้อยุติเรื่องความสามารถของพื้นที่ในการรองรับ อุตสาหกรรมในภาพรวม ซึ่งยังคงเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันอยู่ ความคืบหน้าของเรื่องนี้ คือ มีการสร้างแบบจำลอง ผมได้เร่งรัด ให้ได้ข้อยุติภายในปี เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเรื่องอุตสาหกรรม ได้อย่างชัดเจน

ประเด็นสุดท้ายที่ยังเป็นปัญหาใหญ่ คือ พื้นที่กันชนระหว่าง ชุมชนและอุตสาหกรรม เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตเกิดจากการ ไม่ปฏิบัติตามผังเมืองที่วางไว้ และเมื่อวานนี้ (๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓) ผมขอให้รัฐมนตรีเพิ่มมติเพื่อเร่งรัดให้มอบหมายจากนายกรัฐมนตรีนี ซึ่งรองนายกฯ ที่รับผิดชอบเรื่องนี้ ได้เร่งเชิญ กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน มาพิจารณาการจัดและ บริหารเขตกันชน ซึ่งต้องยอมรับเป็นเรื่องยากมาก เพราะจะมีทั้งพื้นที่ ที่อุตสาหกรรมขยายตัวเข้ามาหาชุมชน และพื้นที่ที่ชุมชนวิ่งเข้าไป ทหาภาคอุตสาหกรรม ในการประชุมสภา จึงได้เชิญท่านสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรมาให้ข้อเท็จจริง รวมถึงกำชับว่าต้องมีการดำเนินการ

สำหรับเรื่องนี้รัฐบาลมีความมั่นใจที่จะแก้ปัญหาอย่างเต็ม ระบบ และอยู่บนแนวทางสำคัญ ๔ ประการ ประการแรกคือ ต้องมี ระบบข้อมูลและระบบการมีส่วนร่วม ซึ่งการสัมมนาครั้งนี้ มีทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งประชาชน ชุมชนที่เคยได้รับความเดือดร้อน ซึ่ง อาจต้องไปเคลื่อนไหวยบนท้องถนน ตัวแทนภาคธุรกิจ ตัวแทนหน่วยงาน ราชการ ผมคิดว่าการมีส่วนร่วมคือปัจจัยสำคัญ รวมถึงการมีส่วนร่วม ที่นำไปสู่ข้อเสนอ บนแนวทางที่สร้างสรรค์ซึ่งต้องมีข้อมูลเป็นฐาน ดังนั้น ระบบข้อมูลจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้กระบวนการนี้เดินต่อไปได้

ประการที่ ๒ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นปัญหาเชิง เทคนิค เพราะบุคลากรเหล่านี้ต้องมีความรู้เรื่องสารเคมี เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม แม้แต่บุคลากรของระบบสาธารณสุขทั่วประเทศ ที่มีความ พร้อมทางด้านอาชีวเวชศาสตร์ยังมีไม่มาก ฉะนั้นจึงต้องดำเนินการ วางแผนเพื่อให้รัฐสร้างบุคลากรเหล่านี้

ประการที่ ๓ การประสานงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการ ทั้งส่วนภูมิภาค ส่วนกลาง และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาหลายครั้งเกิดจากการขาดการบูรณาการ ขาดการประสานงาน รวมถึงปัญหาการใช้กฎหมายเข้ามาดำเนินการ ยกตัวอย่างที่ประเทศจีน เกิดปัญหามลพิษประชาชนได้รับผลกระทบทางสุขภาพอย่างชัดเจน แต่ไม่มีหน่วยงานไหนกล้าฟันธงว่า ความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุใด กระทรวงทรัพยากรเห็นว่า ควรใช้กฎหมายโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมเห็นว่าควรใช้กฎหมายสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขเห็นว่าควรใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม เกิดเป็นวงจรขึ้น ๓ หน่วยงาน ๓ ฉบับ เหตุผลที่ไม่มีใครอยากใช้กฎหมายตนเอง เพราะกลัวภาคเอกชนฟ้อง ว่าใช้อำนาจผิดประเภท เรื่องนี้เป็นปัญหาที่น่าหนักใจมาก

ในกรณีลักษณะนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรับผิดชอบ และเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐขอความร่วมมือจากกระทรวงสาธารณสุข ให้ดูแลสุขภาพประชาชน ซึ่งขณะนี้ได้รายงานข้อเท็จจริงกับคณะรัฐมนตรีว่า กำลังตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อบัญญัติต่างๆ ของ

ผู้ประกอบการในมาบตาพุด รวมถึงกรณีถึงสารเคมีรั่วไหลด้วย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้ยืนยันกับผมว่า จะต้องตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยก่อนพิจารณาอนุญาตของทุกโครงการ

ประการสุดท้ายคือการติดตามและการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความเข้มแข็งของภาคประชาชน มีการพึ่งพาระบบอาสาสมัคร และที่สำคัญที่สุดคือ สามารถเชื่อมโยงเรื่องนี้เข้ากับหน่วยงานรับผิดชอบตรงนี้ได้

ถ้าเราสามารถปรับปรุงตามแนวทางทั้ง ๔ นี้ได้ อาจทำให้การแก้ไขปัญหาตรงนี้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ผมหวังว่าการสัมมนาวันนี้ ซึ่งเป็นรูปธรรมของการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมทั้งการบูรณาการการทำงานของหน่วยงาน ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของทุกฝ่ายต่อไป ข้อเสนอที่ได้จากการสัมมนานี้จะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และจะพยายามดำเนินการเรื่องนี้ให้เรียบร้อยต่อไป

บรรยายพิเศษ “แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ -๒๕๕๗” โดย นายอนุชา โมกขะเวส อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานกลางของรัฐทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ วันนี้นำเรื่องนี้เป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มานำเสนอแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ ซึ่งเป็นกรอบของการสัมมนาในครั้งนี้ และเรื่องนำเสนอมีอยู่ ๔ ประเด็นหลัก คือ ความ เป็นมา สำคัญ การป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีตามกรอบ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ และแนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัยในอนาคต

พระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จากนั้น นำเสนอ ครม. ซึ่งให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นไปตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ และการนำเสนอ ครม. ก็ เพื่อให้แผนได้มีรูปธรรมในการปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น

ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นที่ขอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในที่ประชุม ด้วย ๓ ประเด็น ประเด็นแรกคือ ให้กระทรวง กรม กอง องค์กร หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติตามแผนป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และให้จัดทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณรองรับแผนดังกล่าว ประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญ ประกอบ มติ ครม. ในการให้ความเห็นชอบต่อแผนดังกล่าว

จากประสบการณ์พบว่าแผนทุกแผน เมื่อดำเนินการไปถึง ขั้นตอนสุดท้าย จะพบว่าไม่มีงบประมาณดำเนินการตามแผนนั้น ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามที่คาดหวังไว้ จึงมีมติคณะรัฐมนตรีในครั้งนั้น ให้สำนักงบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พิจารณาให้ความสำคัญการจัดสรรงบประมาณเพื่อการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เป็นลำดับแรก เพราะเป็นเรื่องสำคัญและ กระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน

และประการสุดท้ายให้หน่วยงานระดับกระทรวงจัดทำแผน ปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์ และบรรจุโครงการที่เกี่ยวข้องกับแผน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดระหว่างหน่วยงานด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ที่ ทำให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันเพื่อดำเนินการดังกล่าว ไม่เช่นนั้นแล้วจะ กระทบต่อตัวชี้วัดของการปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

ทั้ง ๓ ข้อคิดเห็น เป็นผลจากการหารือของคณะกรรมการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่มีรองนายกรัฐมนตรี สุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นประธาน ซึ่งเป็นผู้นำเสนอแนวทางดังกล่าว เพื่อที่ คณะรัฐมนตรีได้มีมติไปในทางเดียวกัน และเพื่อความชัดเจนในการ ปฏิบัติงานต่อไป

ความเป็นมาของแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗

ความเป็นมาของแผน มาจากพระราชบัญญัติป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตัวกฎหมายกำหนดให้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เชิญ ภาควิชาที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตั้งแต่ระยะก่อนเกิดภัย ระยะเกิดภัย และระยะที่ภัยผ่านพ้นไป ให้ แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี และมีผลบังคับใช้

ทางกรมป้องกันฯ ดำเนินการจัดทำแผนโดยผ่านการรับฟัง ความคิดเห็น ผ่านกรรมการที่เกี่ยวข้อง กระทั่งเข้าเสนอคณะกรรมการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตาม

วัฏจักรของภัยพิบัติ (Disaster cycle)

สาระสำคัญของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ มีระยะเวลา ๕ ปี เป็นแผนฉบับแรกของการบังคับใช้แผนตามกฎหมายฉบับใหม่ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ

๑. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้หน่วยงานทุกภาคส่วนปฏิบัติในทิศทางเดียวกันและเสริมกำลังแบบบูรณาการ

๒. เพื่อจัดระบบการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมรองรับสาธารณภัย ตามลักษณะความเสี่ยงภัยจากระดับท้องถิ่นถึงประเทศ

๓. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการป้องกัน เตรียมความพร้อมระดับและบรรเทาสาธารณภัย ฟื้นฟูบูรณะให้ทุกหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุดในทุกสถานการณ์

โดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๔ ด้าน คือ การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน การจัดการหลังเกิดภัย การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว มี ๓๐ มาตรการ ๑๒๓ กิจกรรมหลักรองรับ และกำหนดอยู่ในรายละเอียดของแผนทั่วไปของการบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยครอบคลุมตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การดำเนินการขณะเกิดภัย การดำเนินการหลังภัยผ่านพ้นไป ซึ่งเป็นกรอบปกติของสาธารณภัยทุกประเภท ที่กำหนดไว้ในแผน

ขอบเขตของสาธารณภัยตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่เป็นสาธารณภัยทั่วไปกำหนดไว้ ๑๔ ประเภท คือ

๑. อุทกภัย และดินโคลนถล่ม
๒. ภัยจากพายุหมุนเขตร้อน
๓. ภัยจากอัคคีภัย
๔. ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
๕. ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง
๖. ภัยแล้ง
๗. ภัยจากอากาศหนาว
๘. ภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
๙. ภัยจากแผ่นดินไหว และอาคารถล่ม

๑๐. ภัยจากคลื่นสึนามิ

๑๑. ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์

๑๒. ภัยจากโรค แมลง สัตว์ คัดรู่พีชะระบาด

๑๓. ภัยจากโรคระบาดสัตว์ และสัตว์น้ำ

๑๔. ภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากภัยทั่วไปแล้ว ยังมีภัยด้านความมั่นคงอีก ๔ ประเภทที่อยู่ในขอบเขตของสาธารณภัย ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายดังกล่าวด้วย คือ

๑. การป้องกันและระงับการก่อวินาศกรรม

๒. การป้องกันและบรรเทาภัยจากทุระเบิดกับระเบิด

๓. การป้องกันและบรรเทาภัยทางอากาศ

๔. การป้องกันและระงับการชุมนุมประท้วงและก่อการจลาจล ภัยด้านความมั่นคงทั้ง ๔ ประเภท เป็นภัยที่ประเทศของเรา

เพิ่งผ่านมา และเกิดทั่วไปทั้งในกรุงเทพมหานคร และอีกหลายจังหวัดภาคที่เกี่ยวของ มีส่วนเข้าไปดำเนินการภายใต้กฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้อย่างชัดเจน เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย ทั้ง ๑๔ ประเภท และภัยความมั่นคงทั้ง ๔ ประเภท ดังกล่าว

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ กำหนดระดับความรุนแรงของสาธารณภัยไว้ ๔ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ สาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปหรือสาธารณภัยระดับเล็ก ผู้รับผิดชอบควบคุมสถานการณ์คือ ผู้อำนวยการท้องถิ่น เช่น นายกอบต. นายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการอำเภอ ได้แก่ นายอำเภอ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ส่วนของกรุงเทพมหานครก็มีเขตและกรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็นท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีแนวทางในการจัดการเฉพาะ

ระดับที่ ๒ เป็นสาธารณภัยระดับกลาง ผู้รับผิดชอบควบคุมสถานการณ์คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครก็ได้แก่ท่านผู้ว่ากรุงเทพมหานคร เป็นผู้เข้าควบคุมสถานการณ์

ระดับที่ ๓ ภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการกลาง คืออธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ควบคุมสถานการณ์

แต่ถ้าเป็น**ระดับที่ ๔** เป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง การบัญชาการขึ้นอยู่กับนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย

นี่คือภาพรวมทั่วไปของการบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่าจะต้องบูรณาการกันทั้งระดับท้องถิ่น และภูมิภาคและส่วนกลาง ขึ้นอยู่กับระดับของความรุนแรงของภัย

สำหรับภัยสารเคมีนั้น มีนักวิชาการแสดงความเห็นในประเด็นการแจ้งเตือนว่ามีความสอดคล้องกับระดับของภัยมากน้อยเพียงใด เนื่องจากภัยนี้มีลักษณะพิเศษกว่าภัยอื่นๆ เพราะมีการกระจายตัวของสารเคมีอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะต้องแจ้งเตือนควบคู่ไป แทนการรอให้ภัยยกระดับความรุนแรงขึ้น และส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมี ตามกรอบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๗ ถือว่าเป็น ๑ ใน ๑๔ ประเภท ของภัยทั่วไปที่ต้องรับมือ ซึ่งแผนเฉพาะของภัยสารเคมีได้จัดทำขึ้น โดยกำหนดให้มีการทำงานแบบบูรณาการ และใช้หลายหน่วยงานด้วยกัน เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมธุรกิจพลังงาน และสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ นิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ที่มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ เป็นแผนที่กำหนดการบูรณาการไว้อย่างชัดเจน

การป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗

มีการกำหนดกิจกรรมหลักที่สำคัญ รองรับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ใน**ประเด็นแรก**คือ การป้องกันและลดผลกระทบอุบัติเหตุสารเคมี มีกิจกรรมคือ

๑. การประเมินความเสี่ยงภัยเป็นปัจจุบัน
๒. การตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย พื้นที่ปลอดภัย และที่ตั้งของเขตโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งการสัญจรขนส่งสารเคมีที่เดินทางไปทั่วประเทศ
๓. การจัดทำฐานข้อมูล กำลังเจ้าหน้าที่ และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับบรรเทาภัย
๔. การพัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศด้านสารเคมีและวัตถุอันตรายทั่วประเทศ ซึ่งมีความพยายามติดตามการเคลื่อนไหวของสารเคมีต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย ขณะนี้มีการดำเนินการไปได้ระดับหนึ่ง
๕. จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับภัยสารเคมีและวัตถุอันตราย และเป็นกรให้ความรู้เพื่อความปลอดภัยของตัวอาสาสมัคร และผู้ให้การช่วยเหลือ
๖. สรุปบทเรียน (Lesson learn) ของกรณีที่เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ของการจัดการในอนาคต

ประเด็นที่ ๒ การประสานเตรียมความพร้อม มีกิจกรรมคือ

๑. การสร้างความรู้ ความตระหนักและให้ความรู้แก่ชุมชน เน้นการจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งการจัดการสาธารณภัยของชุมชนเป็นฐาน เป็นแนวทางพื้นฐานที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำในทุกระดับ

ระดับความรุนแรงของสาธารณภัย

ระดับ	ความรุนแรง	ผู้รับผิดชอบ
๑.	สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไป หรือขนาดเล็ก	ผ.ท้องถิ่น / ผอ.อำเภอ / ผช.ผอ.กทม.ควบคุมสถานการณ์
๒.	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผอ.จังหวัด / ผอ.กทม.ควบคุมสถานการณ์
๓.	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง	ผู้อำนวยการกลาง / ผบ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุมสถานการณ์
๔.	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีควบคุมสถานการณ์

ไม่เพียงเฉพาะเรื่องของสารเคมี มีชุมชนนำร่องที่กรมเข้าไปกระตุ้นให้เตรียมรับมือกับภัยโดยตัวชุมชนเอง ซึ่งจะมีความยั่งยืนและสร้างการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี เรื่องการรับมือภัยสารเคมีเป็นเรื่องหนึ่งที่นายกรัฐมนตรี และหลายท่านได้นำเสนอว่าจะจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าให้ชุมชนเข้ามามีส่วนรับรู้ตั้งแต่ต้น

๒. การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ เป็นเรื่องสำคัญ ต้องใช้ความรู้พิเศษ ซึ่งส่วนปฏิบัติการทั่วไป และหน่วยทั่วไปมีความรู้ไม่เพียงพอ แม้จะพยายามจัดตั้งในเชิงวิถุกดูขึ้นมา ทั้งนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาให้มียุทธศาสตร์ที่รองรับเหล่านี้ได้ ทางกรมฯ ยังต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานหลักที่มีความรู้สูงมาก เพราะฉะนั้นการทำบัญชีรายชื่อไว้ก็เพื่อขอความร่วมมือจึงเป็นจำเป็น

๓. จัดทำแผนปฏิบัติการตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ และเป็นข้อสังเกตของการสัมมนาในวันนี้ว่า แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชาติ แผนเฉพาะเรื่องสารเคมีระดับชาติ เป็นเพียงกรอบกว้างๆ ที่ไม่ระบุการจัดการเอาไว้ แต่เมื่อลงถึงแผนปฏิบัติการหรือแผนระดับจังหวัด จะต้องมาทบทวนกันว่า มีรายละเอียดเพียงพอ หรือมีช่องว่าง ที่ทำให้แผนปฏิบัติการในกรณีที่สารเคมีรั่วไม่สามารถปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ผักซ้อมแผนปฏิบัติการ ก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ในพื้นที่มาบตาพุดมีการฝึกซ้อมในระดับชาติมาแล้วครั้งหนึ่ง ที่บูรณาการทุกภาคส่วนมาซ้อม เชิญภัยจากประเทศกลุ่มอาเซียน มาสังเกตการณ์ และร่วมซ้อมไปครั้งหนึ่งและซ้อมถึงขั้นอพยพประชาชน แต่น่าเสียดายที่การจัดทำยุทธศาสตร์นี้ แม้จะเป็นตัวชี้วัดของหน่วยราชการ แต่ติดขัดเรื่องงบประมาณ ทำให้วงรอบของการฝึกซ้อมไม่ถึงพอ ที่จะทำให้ประชาชนมีความมั่นใจในส่วนนี้มากขึ้น

๕. จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยเพื่อรองรับผู้ประสบภัย จากวิดีโอนำเสนอให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่วัดหนองแพบ มีน้ำใจช่วยเหลือเรื่องนี้ คงเป็นแนวทางที่ต้องกลับไปพิจารณาจัดให้มีระบบการรองรับประชาชนไปอยู่ที่ปลอดภัย

ประเด็นที่ ๓ การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน เริ่มจาก

๑. จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อเป็นศูนย์บัญชาการและอำนวยการปฏิบัติ หรือเพื่อเป็นหน่วยของการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในบริเวณที่เกิดเหตุหรือบริเวณข้างเคียงทราบ จากกรณีที่สารเคมีรั่วไหล (๗ มิถุนายน) มีข้อสังเกตว่ามีการปกปิดข้อมูลข่าวสารกันหรือไม่ เพราะกระทั่งผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ได้ตั้งข้อสังเกตในจุดนี้และการรับมืออุบัติเหตุ เพราะถึงแม้ผู้ประกอบการจะต้องมีทีมกู้ภัยของตนเองไว้รับมือเบื้องต้น เมื่อเกิดสาธารณภัย ซึ่งทางโรงงานก็พยายามไม่ให้ข่าวสารจนกระทั่งสารเคมีรั่วไหลกระจายตัวไปในวงกว้างจึงขอความช่วยเหลือไปยังท้องถิ่น หรือ ทางจังหวัด ซึ่งอาจจะสายเกินไป ดังนั้นอาจจะต้องลงรายละเอียดการแจ้งเตือนไว้ในแผนปฏิบัติการ ว่าควรทำควบคู่กันไปหรือไม่

๓. อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ เพื่อกันเป็นเขตพื้นที่อันตราย และเคลื่อนย้ายพี่น้องประชาชนไปในลำดับต่อไป

๔. ประกาศเขตอันตราย

ประเด็นสุดท้าย การจัดการหลังเกิดภัย

๑. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุ เป็นเรื่องจำเป็น เพราะเป็นบทเรียนของมาบตาพุด เพื่อเตรียมพร้อมหากเกิดเหตุครั้งต่อไป

๒. ประเมินความเสี่ยงและความต้องการเบื้องต้น

๓. จัดหาที่พักชั่วคราว พื้นฟูสภาพจิตใจ ดูแลสุขภาพอนามัยผู้ประสบภัย

๔. เฝ้าระวัง และควบคุมโรค

๕. พื้นฟูคุณภาพชีวิต

๖. ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การจัดการปัญหาในอนาคต

๗ ประเด็นนี้เป็นภาพรวมของการจัดการเรื่องของสารเคมี โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัยในอนาคต

สำหรับการจัดการสารเคมีรั่วไหลและวัตถุอันตรายของจังหวัดระยอง จังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ หรือพื้นที่ที่โครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับสารเคมีตั้งอยู่แพร่หลาย ต้องให้ความสำคัญเรื่องชีวิตและสุขภาพของประชาชนอย่างยิ่ง ผมในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบก็มีหน้าที่นี้โดยตรง รู้สึกดีที่ทุกภาคส่วนได้มาร่วมฟังในวันนี้ อย่างพร้อมเพียง เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดการในอนาคต

องค์การสหประชาชาติได้มีการประชุมเกี่ยวกับ เรื่องการจัดการสาธารณภัยในภาพรวมระดับโลกที่กรุงเจนีวา เมื่อปีที่ผ่านมานี้ เนื่องจากว่าโลกของเรา กำลังได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยทุกรูปแบบที่รุนแรงและมีความถี่เพิ่มขึ้น การสัมมนาในครั้งนั้นได้กำหนดทิศทางของการจัดการสาธารณภัย ที่ขอให้ทุกประเทศทั่วโลกนำไปพิจารณาประกอบการจัดการของแต่ละประเทศตามความเหมาะสม และให้กล้าลงทุนในปัจจุบันเพื่อที่จะมีความปลอดภัยในอนาคต ในภาษาอังกฤษใช้ว่า Invest today for safer tomorrow ให้เป็นแนวทางการบรรเทาสาธารณภัยทั่วไปที่ทั่วโลกนำไปดำเนินการ

สำหรับประเทศไทยที่ลงทุนเรื่องสารเคมีมหาศาล จะเห็นได้จากจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่จังหวัดระยอง ซึ่งแต่ละโรงมีมูลค่าหลายหมื่นแสนล้านบาท

แต่สิ่งที่น่าสังเกตคือมีการลงทุนการป้องกันหรือการเตรียมการเพื่อรับมือการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากสารเคมีไว้มากน้อยเพียงไร

ขอขอบคุณภาพประกอบจาก กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ปก.)

ยุทธศาสตร์
สู่ ปฏิบัติการ
ที่เป็นจริง

ยุทธศาสตร์ สู่ ปฏิบัติการที่เป็นจริงเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมี

โดย นายแพทย์ วิฑูร วุฒารัตนุ ประสานคณะทำงานยกระดับข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จังหวัดระยอง

คาดว่าพวกเราคงคุ้นเคยกับยุทธศาสตร์จำนวนมาก ทั้งระดับประเทศ จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น แต่ข้อจำกัดที่พบเสมอคือ ยุทธศาสตร์ไม่สามารถแปลงสู่การปฏิบัติได้ โดยเฉพาะการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมี ซึ่งเป็นเรื่องที่ทั่วโลกตื่นตัวและกระตือรือร้นกันมาก สำหรับประเทศไทย มีเพียงนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และจังหวัดระยอง หรือไม่ ที่ไม่เดินตามกรอบยุทธศาสตร์เมื่อเกิดอุบัติเหตุ

จากการทบทวนพบว่า ยังมีหลายประเทศทั่วโลกที่ไม่สามารถแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติเช่นนี้ได้ แม้กระทั่งในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเขาถือว่ามีฝีมือ มีกลไก มีเครื่องมือ และนักเทคนิคที่ทำงานประเภทนี้ได้ดีอยู่แล้ว

คณะทำงานฯ คิดว่าอาจจะต้องมีการทบทวนเรื่องนี้ รวมถึงมองปัญหาและข้อจำกัดของกรอบ หรือขั้นตอน การจัดการเชิงยุทธศาสตร์ ทั้ง ๔ ด้าน ซึ่งกรอบหรือขั้นตอนนี้เป็นเหมือนพื้นที่กว้างๆ แต่จะปฏิบัติจะอย่างไร เช่นจะเริ่มต้นการวางแผนป้องกันการลดผลกระทบอย่างไร เช่นเดียวกับที่ท่านอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกล่าวไว้ว่า ยุทธศาสตร์การจัดทำแผนระดับจังหวัด เป็นกรอบใหญ่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพียงแต่ว่า จะป้องกันและลดผลกระทบอย่างไร เตรียมความพร้อมเพื่อให้ชุมชน และหน่วยงานในจังหวัด อำเภอ สามารถเข้ามาจัดการในภาวะเผชิญภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจากการพูดคุยกับประชาคมมาบตาพุด พบว่า แม้จะมีการป้องกัน แต่ยังเกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นอยู่ต่อเนื่อง ประเด็นนี้เป็นประเด็นใหญ่ที่หลายคนให้ความสนใจ

ที่สำคัญหลังจากเกิดภัยจะมีการจัดการ เยียวยา จ่ายค่าเสียหาย ประเมินความสมบูรณ์ของสมรรถนะเมื่อเผชิญภัย ตลอดจนการสืบสวนสอบสวน เป็นอย่างไร และสมมติว่ามีการจัดการหลังการเกิดภัย เช่น การประเมินผลการสืบสวนสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การรับมืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในมาบตาพุด ควรจะมีฝีมือดีขึ้น เพราะผ่านการประเมินหลายครั้ง แต่ถ้าฝีมือไม่ดีขึ้น

แต่กลับเหมือนเดิมหรือแย่ลง แสดงว่าการประเมินผลหรือการสืบสวนสอบสวน ไม่นำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับแก้

ยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ เรื่อง เป็นเหมือนกับกรอบการทำงาน แต่ถ้าหากดำเนินตามกรอบแล้ว สาธารณภัยยังอยู่อย่างต่อเนื่อง ก็จะต้องวางแผนปรับและป้องกัน เพื่อลดผลกระทบ แล้วจึงเตรียมความพร้อมใหม่เพื่อจัดการภาวะฉุกเฉินที่จะเกิดขึ้น

ปัญหาใหญ่ของยุทธศาสตร์เหล่านี้ คือการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน จากการสืบค้นการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ของเรื่องนี้ พบว่าเอกสารส่วนใหญ่มาจากประเทศอินเดีย เนื่องจากอินเดียเผชิญเหตุการณ์แก๊สรั่วของโรงงานสารเคมีที่ผลิตยูเรียแอมโมเนียมคาร์ไบด์ ทำให้มีผู้เสียชีวิตกว่า ๒,๗๐๐ ราย และเป็นบทเรียนครั้งใหญ่ของเขา และเป็นบทเรียนที่ทำให้คนส่วนใหญ่ของประเทศเคลื่อนไหวเรื่องนี้เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้วอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นเรื่องน่ากังวลของเราว่า แผนที่จัดทำมาอย่างดินนั้น จะสามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงไร

จากบทเรียนที่น่าเจ็บปวดของมาบตาพุด จึงเป็นเรื่องสำคัญที่เราต้องร่วมมือกันป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี และยกระดับจากมาบตาพุด ขึ้นเป็นการจัดการในเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีของมาบตาพุด เป็นรูปแบบของประเทศไทย แต่หากไม่สามารถจัดการให้เป็นรูปแบบที่ดีได้ ประเทศเรายังคงขยายวงอุตสาหกรรมต่อไปหรือไม่ เรื่องนี้เป็นประเด็นใหญ่ และเป็นจุดท้าทายคณะผู้ทำงานฯ และทุกคนในที่นี้ ว่าจะทำอย่างไรให้การกรอบการทำงาน วิธีการทำงาน กรอบยุทธศาสตร์ของมาบตาพุด เป็นผลได้ในปีต่อไป

จากการทบทวน พบประเด็นนำสนใจขององค์การกาชาดสากล ซึ่งเขาทบทวนศึกษาปัญหาการจัดการยุทธศาสตร์ พบว่าปัญหาใหญ่ คือไม่สามารถแปรยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้เหมือนประเทศเรา และจากปัญหานี้ทำให้เขาลงไปศึกษา แล้วพบว่า ปัญหานี้เกิดจากการมียุทธศาสตร์แต่ไม่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

ดังนั้นเราต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ที่เขียนไว้ทั้ง ๔ ด้าน ว่าเป็นอย่างไร มีข้อจำกัดหรือไม่ การมีวัตถุประสงค์จะทำให้เราสามารถที่จะติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ได้ แต่ถ้าได้ทำตามยุทธศาสตร์ หรือทำแผนครบแล้ว สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้น คือ

๑. เปลี่ยนนโยบายการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและยุทธศาสตร์ต่างๆ สู่การปฏิบัติจริงอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ต้องพัฒนาศักยภาพของฝ่ายปฏิบัติงาน ให้มีสมรรถนะพอเพียงที่จะดำเนินการตามยุทธศาสตร์เหล่านั้น ในประเทศเราพบว่าการรับรู้ยุทธศาสตร์ที่มีอยู่ยังจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่ม ชุมชนมักไม่รู้อายุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีผลทำให้ไม่รับทราบหน้าที่ตนเองต่อยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งถือเป็นประเด็นใหญ่ ฉะนั้นถ้าพูดถึงการวางแผน การเตรียมความพร้อม การเผชิญสถานการณ์ บทบาทหลังเกิดภัย ภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น นิคมอุตสาหกรรม ปก. ในจังหวัดที่ดูแลงานพื้นที่ หน่วยงานพยาบาล ท้องถิ่น รวมไปถึงชุมชนประชาชนที่เกาะกลุ่มเป็นประชาคม จึงไม่รับทราบหน้าที่ในแต่ละส่วน ซึ่งเรื่องนี้คิดว่าเราอาจจะใช้เวลาที่เหลือ มาช่วยกันวิเคราะห์เพื่อแบ่งบทบาทของภาคส่วนต่างๆ

๒. ส่งเสริมสมรรถนะการประยุกต์ใช้เทคนิค วิธีป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยให้กับผู้รับผิดชอบ เนื่องจากสารเคมีแต่ละประเภทมีคุณสมบัติต่างกัน การกระจายตัวต่างกัน สารเคมีบางชนิดเมื่อจุดไฟติดจะระเบิด บางชนิดมีผลต่อระบบประสาท ระบบทางเดินหายใจ ดังนั้นสมรรถนะการรับมือด้วยเทคนิควิธีทำงานกับสารเคมี ย่อมต่างกันไปด้วย แม้ว่าสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เช่น สีนามิ แผ่นดินไหว พายุพัดน้ำท่วม มีความแตกต่างกันในตัว แต่สำหรับภัยจากสารเคมีนั้นจะมีความรายละเอียดแตกต่างและซับซ้อนมากขึ้นไปอีก โดยเฉพาะในพื้นที่มาบตาพุด ที่มีการใช้สารเคมีหลายประเภท กระบวนการที่ใช้กับสารเคมีมีความหลากหลาย และซับซ้อน นอกจากนี้ยังรวมการขนส่ง (Transportation) ทั้งทางรถยนต์และทางท่อที่มีอยู่ในพื้นที่

การใช้เทคนิควิธีนี้ได้กลายเป็นช่องว่างใหญ่ระหว่างนักวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการของโรงงาน กับ ประชาชน หรือแม้แต่ฝ่ายปกครองระดับจังหวัด ฝ่ายดูแลท้องถิ่น บุคคลเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขอเทคนิควิธีการป้องกันภัยแตกต่างกัน ปัจจุบันนอกจากได้ว่าบางฝ่ายไม่มีความรู้เรื่องนี้ และก็ยอมรับว่าเขานั้นไม่มีความรู้ จึงฝากให้ฝ่ายที่รู้ซึ่งก็เป็นฝ่ายที่ดำเนินกิจการเป็นผู้ดูแล

สำหรับประเด็นนี้ ต้องมีการพิจารณาว่า ระดับประชาชนควรมีสมรรถนะเมื่อเผชิญภัยจากสารเคมีแค่ไหน ถึงจะเอาตัวรอดได้ เราเคยตั้งคำถามไว้กับรูปแบบการหนีภัย ที่ให้เด็ก ชาวบ้าน เข้าไปอยู่รวมกันในห้องเดียวกันหมด วิธีการนี้เป็นวิธีที่ถูกหรือไม่ แล้วถ้าพวกเขาอยู่ในพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่แก๊สจะพัดผ่านในฤดูกาลนั้น พื้นที่นั้นจะไม่กลายเป็นห้องรวมแก๊สหรือ

๓. การบริการข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ต้องเป็นไปเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ที่ผ่านมามีข้อจำกัดของการให้ข้อมูลข่าวสาร แม้แต่ทางราชการเวลามองข้อมูลข่าวสารเขามองอีกเรื่องหนึ่ง แต่วัตถุประสงค์ของการบริการข้อมูลข่าวสารตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ก็เป็นไปเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพ การดำเนินการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

๔. สมรรถนะและทักษะของผู้รับผิดชอบ เรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญ และไม่รู้ว่าเจ้าหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของจังหวัด เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล มีทักษะการรับมือกับภัยพิบัติจากสารเคมีสารเคมีแต่ละประเภทอย่างไร ข้าเมื่อเกิดเหตุก็ไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร ยิ่งทำให้ไม่รู้ว่าจะต้องปฏิบัติตัวหรือแก้ไขอย่างไร และถึงมีข้อมูลเองก็อาจจะไม่รู้ว่าจะต้องรับมืออย่างไร ยกตัวอย่าง สมมติว่าโรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ หากเกิดเหตุสารเคมีรั่วไหลแล้วลมพัดเอาสารเคมีไปทิศที่ตั้งของโรงพยาบาล โรงพยาบาลจะจัดการอย่างไร การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยนั้นยุ่งยากซับซ้อนกว่าการเคลื่อนย้ายประชาชนธรรมดา แล้วจะไปตั้งให้การบริหารที่ไหน เพราะฉะนั้นเมื่อพูดถึงสมรรถนะ จึงไม่ได้หมายถึงสมรรถนะการรักษาพยาบาล การรับมือกับสารเคมีเท่านั้น แต่สิ่งที่เราสนใจมากคือทักษะสมรรถนะในการจัดระบบบัญชาการเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น

จากประสบการณ์ที่เคยซ้อมแผนกับ ปก. ในพื้นที่หนึ่ง พบว่าการจัดระบบบัญชาการกับทหารบก ในพื้นที่ที่มีความคล่องตัวสูงมากกว่าพลเรือน ที่สมรรถนะทักษะการจัดระบบบัญชาการไม่เป็นเหมือนทหาร ไม่สามารถสั่งการ เป็นการทำงานแบบแยกส่วน ฉะนั้นเมื่อถึงสถานการณ์จริง จะโกลาหล กระทั่งจัดการไม่ได้แม้แต่การกำหนดเส้นทางจราจร ซึ่งต้องมีการวางแผนทางการจราจรฉุกเฉิน

วงจรการจัดการ ป.ก. ที่พึงปรารถนา

๕. การจัดการดูแลกลุ่มเสี่ยง จากวิธีวางแผนของกลุ่มกาชาด ซึ่งควรจะกำหนดกลุ่มเสี่ยงภัยหรือมีความเปราะบางสูงต่อสารเคมี ว่าแต่ละพื้นที่มีกลุ่มใดบ้าง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก อาจจะเปราะบางสูงกว่าคนหนุ่มคนสาว และควรมีแผนดูแลคนกลุ่มนี้ จากวิดีโอแนะนำเสนอ จะเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลซึ่งมีเด็กเล็ก แล้วพวกเขาจะดูแลกันอย่างไร ทั้งนี้ประเทศพัฒนาแล้วจะเตรียมพร้อมเรื่องเหล่านี้ไว้ เช่น ให้เด็กหนีไฟไหม้ แผ่นดินไหว หรือแม้แต่เรื่องสึนามิ และมีการซ้อมเป็นประจำและเป็นเรื่องปกติ เรื่องนี้กลายเป็นประเด็นใหญ่ต้องมีการวางแผนให้เกิดการบูรณาการแบบนั้นขึ้น

นอกจากนี้ยังมีกรณีศึกษาเหตุการณ์โบพาว ของอินเดีย จะพบว่า วงจรการจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเริ่มจากระยะเกิดภัยพิบัติ ที่การเตรียมความพร้อมคาบเกี่ยวกับการป้องกันภัยสารเคมี การประเมินความเสี่ยงและการตรวจสอบความปลอดภัยเป็นระยะ ตัวสำคัญที่สุดคือการเสริมสร้างสมรรถนะผู้รับผิดชอบแต่ละเรื่องให้ทำงานได้

การเสริมสร้างสมรรถนะของสายที่พัฒนาเต็มที่ จะมีการประเมินสมรรถนะในการซ้อมเป็นระยะ สมัยที่ทำงานอยู่โรงพยาบาล จะพบการซ้อมหนีภัยที่เหมือนการซ้อมละคร คือมีผ้าพันแผล ยาแดงจำลองสถานการณ์ให้ดู แต่ไม่ใช่การซ้อมแบบ Exercise ซึ่งถ้าเป็นทางทหารต้องมีการประเมินการซ้อม เพื่อตรวจสอบความพร้อมของหน่วยว่าอยู่ระดับใด และผลการประเมินที่ได้ต้องบอกได้ว่าซ้อมครั้งต่อไปจะมีมาตรฐานดีขึ้นหรือไม่ การประเมินการซ้อมนี้ถือเป็นประเด็นใหญ่

จากที่ได้เรียนปรึกษาเรื่องมาตรฐานการทำงานในระยะก่อนเกิดภัย กับท่านอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งท่านบอกว่ามีการซ้อมใหญ่ที่มาพบตาพุดเมื่อปลายปีที่แล้ว แต่สิ่งที่เป็นคำถามคือ การซ้อมใหญ่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นการซ้อมแบบ Exercise in filed หรือไม่ ประชาคม ชุมชน ชาวบ้าน เข้าเกี่ยวข้องกับการซ้อมด้วยหรือไม่ และพวกเขาเป็นกลุ่มที่ต้องมีเพิ่มสมรรถนะด้วยหรือไม่และอย่างไร และการส่งกำลังการบำรุง การเตรียมคน พาหนะ วัสดุอุปกรณ์เป็นอย่างไร ถ้ามาตาพุดยังเกิดอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่องเช่นนี้ เราคงต้องเอาใจจ้องกับเรื่องนี้เพื่อเตรียมการให้เข้าสู่ระบบปกติได้

ประเด็นสุดท้ายที่กล่าวถึงกันมาก คือ การฟื้นฟูคนระยะหลังเกิดภัย และจะใช้เวลานานเท่าไรถึงจะดึงคนกลับมา เช่น เมื่ออพยพประชาชนไปศูนย์อพยพ ๑ สัปดาห์ แล้วจะทำอย่างไรต่อไป ในหลายพื้นที่ของประเทศไทย พบว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องยาก เพราะชาวบ้านจะเป็นห่วงทรัพย์สิน และสถานที่รองรับผู้อพยพ มีน้ำ มีสาธารณูปโภคเตรียมไว้หรือไม่ รวมถึงสภาพดีพอที่จะรองรับหรือไม่ กรณีมาตาพุดอาจจะ

ต้องกลับมาคิดเรื่องนี้ด้วย ว่ามีหรือยัง แล้วการกู้ชีพผู้สูญหายหลังจากเคลื่อนย้ายไปแล้วเป็นอย่างไร สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่ใช่เพื่อหาคนผิด แต่เพื่อที่นำข้อมูล ความรู้ที่ได้กลับมาปรับแก้ตามขั้นตอนเบื้องต้น เพื่อดูว่าแผนมีปัญหาหรือไม่ คนที่เกี่ยวข้องมีสมรรถนะเพียงพอหรือไม่ การเตรียมป้องกัน การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง เป็นไปอย่างเต็มที่หรือไม่ สิ่งที่ต้องกลับไปตอบความสำคัญของการประเมินผล คือต้องไปตอบตัวบนๆ ตอบให้ได้ว่า ๓-๔ อย่างข้างบน ทำได้จริงหรือไม่

ฉะนั้นการสัมมนาวันนี้ จึงไม่ใช่การพูดว่ายุทธศาสตร์มีปัญหาอย่างไร แต่อยากให้มองอย่างสร้างสรรค์ว่ากรอบแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์นั้นเป็นผลได้จริง ผมอาจจะวาดความหวังว่าเราอาจจะมีนโยบาย และการเตรียมความพร้อมให้กับส่วนกลาง ผมเชื่อว่ากรณีมาตาพุดการเตรียมความพร้อมในจังหวัดอย่างเดียวกันไม่พอ เพราะเราถูกสารเคมีคุกคามจากการขนส่งประเภทต่างๆ ซึ่งบางกรณีต้องการการสนับสนุนจากส่วนกลางเข้ามาช่วยด้วยซ้ำ แต่เมื่อไหร่ที่มีความเสี่ยงคำถามที่ตามมาคือสัญญาณเตือนภัยดังครพบหรือไม่

แผนการช่วยเหลือและสนับสนุนเทคนิควิธี เนื่องจากเทคนิควิธีที่จะนำมาใช้มีข้อจำกัดในทุกระดับ แล้วจะสนับสนุนและช่วยเหลืออย่างไร

ทรัพยากรมีการระดมกระดมวัสดุอุปกรณ์ ดีพอหรือไม่

สถานที่สำหรับอพยพหลบภัยออกนอกพื้นที่เสี่ยงภัย และการสนับสนุนระบบ Logistic ภายในพื้นที่ ยานพาหนะ การขนส่งจะทำอย่างไร หากระดมได้ จะขนส่งคนออกนอกพื้นที่ภายในเวลาเท่าไร กรณีมาตาพุด น่าสนใจ เพราะว่าเตรียม Stimulation Model ของสารเคมีที่กระจายไปในภูมิภาคที่แตกต่างกัน และเป็นประเด็นสำคัญที่จะมากำหนดเงื่อนไขการอพยพ การขนส่งคนออก ต้องคิดเรื่องนี้ด้วย

อีกประเด็นที่สำคัญ คือ **ต้องมีการวางกฎระเบียบเตรียมไว้ล่วงหน้า** เพราะเมื่อเป็นสถานการณ์ภัยฉุกเฉิน หรือเป็นเรื่องสาธารณภัย จะใช้กฎหมายสาธารณภัยได้ ซึ่งกฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้อำนาจกับผู้บัญชาการ ซึ่งการบัญชาการสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจจะต้องมีกฎหรือระเบียบเตรียมเอาไว้ล่วงหน้า ถ้าหากเกิดกรณีเช่นนี้ จะใช้กฎและระเบียบเพื่อขอรด เครื่องมือจากหน่วยงานต่างๆ มาใช้ ประชาชนจะมีสิทธิ มีส่วนเข้ามาช่วยเหลือ และปกป้องตัวเขาเองอย่างไร

และประเด็นสุดท้าย **ระบบการให้ข้อมูลข่าวสาร** ซึ่งไม่ได้หมายถึงระบบข้อมูลข้อมูลข่าวสารที่มีใครคนใดคนหนึ่งใช้ แต่ในที่นี้หมายถึงว่าจะแจ้งเตือนภัย ให้ข้อมูลข่าวสาร กับทุกฝ่ายรวมทั้งชุมชน และจะสื่อสารกันอย่างไรบ้าง ซึ่งคาดหวังว่าสิ่งเหล่านี้จะมีในแผนปฏิบัติการข้างหน้า และรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากการนำเสนอในวันนี้ ไปปรับใช้ต่อไป

๑ ยุทธศาสตร์
 การป้องกันและลดผลกระทบ
 การเตรียมความพร้อม
 การจัดการในภาวะฉุกเฉิน
 การจัดการหลังเกิดภัย

อภิปรายความเห็นรายยุทธศาสตร์

โดย **อ.ดร.อุทธีร สุขกำเนิด** คณะทำงานกรรมาธิการข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบ

ข้อเสนอจากคณะทำงานฯ

- จัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้สมบูรณ์ ทันสมัย และสามารถเชื่อมต่อบริษัทข้อมูลได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ

- เปิดเผยแพร่ข้อมูลสารเคมีทุกชนิดที่ใช้ในอุตสาหกรรมในพื้นที่ ทั้งชนิด/ประเภท และปริมาณ ต่อหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม/สาธารณสุข และประชาชนในพื้นที่ในรูปแบบที่เหมาะสม ข้อมูลสารเคมีที่เปิดเผยต้องประกอบด้วยลักษณะของสารแต่ละชนิด การขนส่ง-การจัดเก็บ-การใช้-การกำจัด ความเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และแนวทางการป้องกันพิษเบื้องต้น และจัดทำเป็นฐานข้อมูลสารเคมี สำหรับทุกหน่วยงาน

- จัดระบบการป้องกันพื้นที่เสี่ยงภัยให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยง โดยการประเมินความเสี่ยงภัยและการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย
 - จัดทำแผนที่ของพื้นที่เสี่ยงภัยให้ครบถ้วนทุกสถานการณ์ความเสี่ยง ได้แก่ จัดเตรียมสำหรับแต่ละโรงงาน โดยแยกแยะอุบัติเหตุของแต่ละสารเคมีหรือกลุ่มสารเคมี แยกแยะแต่ละเดือนตามทิศทางลมหลัก และแยกแยะแต่ละระดับความรุนแรง เช่น การรั่วไหลบางส่วน หรือแตกออกมาทั้งถัง หรือแตกหลายถังพร้อมกัน เป็นต้น รวมทั้งต้องจัดเตรียมในกรณีที่มีสถานการณ์ระเบิด หรือไฟไหม้เกิดขึ้นร่วมด้วย และสถานการณ์ก่อการร้ายหลายพื้นที่พร้อมกัน

- แผนที่ความเสี่ยงภัย ต้องแสดงขอบเขตพื้นที่และชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบในแต่ละสถานการณ์ การคาดการณ์ความเข้มข้นของสารเคมีในพื้นที่เสี่ยง การคาดการณ์รัศมีของผลกระทบจากแรงระเบิดหรือไฟไหม้ เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงต่างๆ เช่น คนงานก่อสร้าง ที่พักคนงาน โรงเรียน วัด ฯลฯ และจัดทำเป็นฐานข้อมูลส่งให้กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมต่อไป

- การจัดทำและเผยแพร่ คู่มือสำหรับประชาชนในการเตรียมความพร้อมและการอพยพในกรณีอุบัติภัยสารเคมี ซึ่งอย่างน้อย ควรประกอบด้วย กลุ่มของสารเคมีที่ใช้อยู่ในพื้นที่, ระบบการขนส่ง-การจัดเก็บ-การใช้-การกำจัด ความเสี่ยงและการป้องกันตนเองเบื้องต้น การแจ้งเตือนและการแจ้งภัย, การเตรียมตัวและการอพยพ

- ต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือดังกล่าว ให้ประชาชนทุกกลุ่มและทุกชุมชนซึ่งรวมถึงคนงานก่อสร้าง เด็ก หญิงมีครรภ์ คนชรา ผู้พิการ ผู้ป่วย และผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่หรือทำงานในพื้นที่เป็นการชั่วคราวด้วย

- การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยใช้มาตรการเชิงโครงสร้าง

- การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยใช้ธรรมชาติและการปรับปรุงระบบนิเวศการดำเนินการตามมาตรฐานแนวป้องกัน (Protection strip) รอบโรงงาน และมาตรการพื้นที่กันชน (Buffer Zone) รอบพื้นที่อุตสาหกรรมโดยเคร่งครัด

- การถ่ายเทความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการจัดทำแนวทางและมาตรการการประกันภัยจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ โดยการพัฒนาระบบประกันสาธารณภัยสารเคมีอย่างเร่งด่วน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยให้ผู้ประกอบการเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายค่าเบี้ยประกันตามความเสี่ยงของแต่ละโรงงาน และบริษัทประกันเป็นผู้รับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นในทันที เช่นเดียวกับการประกันสำหรับผู้ประสบภัยจากรถยนต์

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา...

ควรคำนึงถึงการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดวินาศกรรมในพื้นที่
นพ. ขาติวุฒิ จำจด โรงพยาบาลระยอง

มีการดูแลในเชิงป้องกัน ได้แก่ Hardware การดูแลเชิงวิศวกรรม การออกแบบก่อสร้าง และ Software โดยกำหนดให้มีหน่วยงานกลางภาครัฐเข้ามาตรวจสอบ ดูแลระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพกับบริษัทที่มีการใช้ ผลิต กักเก็บ จำหน่ายสารเคมีที่เข้าข่ายเป็นสารเคมีอันตราย มีการตรวจคัดกรองผู้ประกอบการ ถ้าไม่ผ่านระบบมาตรฐานควรติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรประชุมเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน ประเสริฐ วัฒนาสถาพร บริษัทหามาตาฟูดโอเลฟินส์ จำกัด

การอนุญาตก่อสร้างหรือดำเนินโครงการ/กิจกรรมต้องได้รับใบอนุญาตก่อน เพื่อลดปัญหาการก่อสร้างก่อนได้รับใบอนุญาต
รังษิ จัยมณี ประธานฝ่ายสิ่งแวดล้อมหอการค้าจังหวัดระยอง

การถ่ายเทความเสี่ยง การจัดทำแผนควรให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับจังหวัด-ชุมชน ในการกำหนดการประกันภัยร่วมกัน
ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

การถ่ายเทความเสี่ยง (risk transfer) ควรมีการประกันภัยการจัดตั้งระบบกองทุนเพื่อนำมาใช้จ่ายในการจัดการป้องกัน และฟื้นฟู เช่น ต่างประเทศ มีใช้หลักกองทุน นำเงิน ๗๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ยูเอสดอลลาร์ ไปทำการฟื้นฟูแม่น้ำ Love River ทางตอนเหนือ ซึ่งบริเวณนั้นเป็นพื้นที่ทิ้งของสารเคมี กรณีจ.ระยอง ไม่รู้จะเอาเงินที่ไหนไปฟื้นฟูสถานที่
รังษิ จัยมณี ประธานฝ่ายสิ่งแวดล้อมหอการค้าจังหวัดระยอง

กฎหมายทางด้าน chemical inventory การจัดทำบัญชีสารเคมี การควบคุมเกี่ยวกับการขนส่งสารเคมี
นพ. ขาติวุฒิ จำจด โรงพยาบาลระยอง

นำเรื่องพื้นที่เสี่ยงภัยมาร่วมพิจารณาในการจัดทำผังเมือง เพื่อนำไปสู่การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีมาตรฐานพิเศษสำหรับพื้นที่เสี่ยงภัย ให้มีลักษณะเฉพาะต่อพื้นที่เสี่ยงภัย เมื่อมีแผนที่กลุ่มเสี่ยงที่ชัดเจน จะทำให้การจัดการความเสี่ยงภัยเมื่อมีเกิดขึ้นเป็นไปด้วยความชัดเจน
ภรณ์ สวัสดิ์รักษ์ เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม

ต้องกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ชัดเจน แนวป้องกันและแนวกันชนต้องเกิดขึ้นจริง เพราะในปัจจุบันโรงงานเกี่ยงให้เป็นการจัดการของการนิคมฯ
ดวงฤทัย ดิยง เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

กรมควบคุมมลพิษได้มีการดำเนินการจัดทำแนวทางการประเมินความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีอันตรายร้ายแรง (Extremely Hazard Substance) เพื่อรองรับการจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมีร้ายไหลดระดับจังหวัด ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ โดยได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้าน การประเมินความเสี่ยง การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน การฝึกซ้อมแผน การพัฒนาบุคลากรตอบโต้เหตุการณ์ฉุกเฉิน และนำไปสู่กระบวนการ Community -Right-to-Know แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านระบบการประชุมสัมมนาคณะกรรมการจัดทำแผนฯ กับประชาชน
ศศิวิมล แนวทอง กรมควบคุมมลพิษ

การใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) เพื่อติดตามการแพร่กระจายของสารพิษแบบ Real Time มีการปรับปรุงระบบมาเสมอให้เกิดความสมบูรณ์ และกำหนดช่องทาง การขนส่งสารเคมีโดยเฉพาะ
(ผู้เข้าร่วมหญิง)

การวิจัยและพัฒนาฯ ควรจะมีหน่วยงานกลางในการจัดทำข้อตกลงหรือความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการวิจัย ความเสี่ยงต่างๆ เช่น การปรับปรุงระบบการขนส่งวัตถุอันตราย จะต้องติดระบบ GPS หรือแจ้งต่อหน่วยงานว่าจะมีการขนส่งและมีการเตรียมความพร้อม การจัดระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศควรมีรูปแบบที่ชัดเจน สื่อสารเข้าใจได้ง่าย บอกบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นระบบ
ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นแบบง่าย ๆ และสามารถนำมาสื่อสารกับประชาชนได้
สมล ปวีตรานนท์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เพิ่มเติมยุทธศาสตร์การประสานงานและการสื่อสาร เพราะปัญหาปัจจุบันเป็นปัญหาการสื่อสารและการแจ้งเตือนเป็นส่วนใหญ่
ณัฐชัญ ละอองทอง บริษัทเอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอนเมนทอล เซอร์วิส จำกัด

ติดตั้งระบบเตือนภัยให้ทั่วถึงทุกชุมชน
สิทธิมา ชุนทอโณทัย เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

การแก้ไขระยะยาวและยั่งยืนในเรื่องพื้นที่ buffer zone ควรจะแยกนิคมอุตสาหกรรมออกจากชุมชน และดำเนินการชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล อยู่นอกพื้นที่ buffer zone
ชูเกียรติ ตั้งยิ่งยง บริษัทไทย โพลีเอซีทีล จำกัด

ขาดเจ้าภาพหลัก ข้อจำกัดของหน่วยงานที่ลงพื้นที่เพื่อแก้ไข ปัญหา เช่น ขาดงบประมาณ ขาดอัตรากำลังคน ความเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วนในการแก้ไขปัญหา ภาคประชาชนต้องเข้มแข็ง ผู้ที่ทำให้เกิดมลพิษต้องเข้ามามี บทบาทร่วมตั้งแต่เริ่มต้นเรื่องการป้องกัน ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณ หรือการสนับสนุนอาจจะเป็นในรูปของกองทุน หรือระบบการประกันภัย นพ. ชชาติวุฒิ จัจจด โรงพยาบาลระยอง

แผนปฏิบัติการที่เราได้อยู่ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือไม่ ว่าเราไม่ได้นำแผนเหล่านี้มาสร้างความเข้าใจร่วมกัน ทำไม่คน เข้าใจอีกอย่างหนึ่ง หรือว่าเราทำเสร็จแล้วคนใช้คนทำคนละกลุ่มหรือไม่ ถ้าเรายังไม่ได้นำแผนเหล่านี้เข้าไปทำความเข้าใจร่วมกัน แล้วคิดว่า การ นำแผนไปสู่การปฏิบัติหน้าจะมีปัญหา
วิลารัตน์ เสนารัตน์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ควรมีการพัฒนาบุคลากรระดับ Commander ในการบัญชาการ เหตุฉุกเฉินสารเคมีรั่วไหล โดยกรมป้องกันฯ การจัดทำหลักสูตรและ กำหนดการฝึกอบรมขึ้น กรมควบคุมมลพิษพร้อมสนับสนุนวิทยากร สำหรับหลักสูตร Incident Commander
ศศิวิมล แนวทอง กรมควบคุมมลพิษ
มีหน่วยงานให้ความรู้ด้านการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุสารเคมี เรื่องการอพยพ แต่ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร รวมถึงกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ควรมีองค์การในการติดตามประเมินผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง สร้างกลไก และวัฒนธรรมการดูแลสุขภาพในพื้นที่เสี่ยงภัยต่อสารเคมี
ชนาธิป วัฒนนภาเกษม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง

การบังคับใช้กฎหมาย ไม่ตอบสนองปัญหาของพื้นที่ เช่น บทลงโทษกับโรงงาน และความซ้ำซ้อนของกฎหมายของ แต่ละกระทรวง กรม บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การออกใบเทศบัญญัติเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหานพ. ชชาติวุฒิ จัจจด โรงพยาบาลระยอง

กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน และดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างจริงจังกับกับบริษัทหรือโรงงานที่เป็นต้นเหตุของอุบัติเหตุ สว่าง กระจับเงิน กรรมการชุมชนฝ่ายพัฒนาชุมชนหนองบัวแดง
ควรมีกลไกการลงโทษทางกฎหมายกับสถานประกอบการที่เป็นต้นเหตุของอุบัติเหตุ
ภารณ์ สวัสดิ์รักษ์ เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม

กรณีเกิดวินาศภัยหรือเกิดอุบัติเหตุ ควรมีมาตรการลงโทษทางกฎหมายกับผู้ประกอบการที่เป็นต้นเหตุ “ถ้าเกิด โรงงานมีการระเบิดซ้ำซากหลายๆ หนจะมีมาตรการอย่างไร กับโรงงานและกฎหมายประเทศไทยเรื่องโรงงานหรืออุตสาหกรรม ถ้านำกฎหมายมาปฏิบัติกันอย่างจริงจังและเคร่งครัด โรงงาน จะทำดีกว่านี้หรือเปล่า เพราะสิ่งที่โรงงานปฏิบัติอยู่อย่างทุกวันนี้ แล้วทำให้ประชาชนเดือดร้อนเป็นเพราะว่าไม่นำกฎหมายมาใช้ อย่างที่กฎหมายเขียนไว้หรือไม่”
อารมณี สดมณี ชุมชนมาบข่ามาบใน

ควรจะทำระยะป้องกันเพื่อเป็นพื้นที่จัดการที่ปลอดภัย มีตัวชี้วัดรายงานเป็นรายปี และกำหนดเรื่อง Protection strip ให้เป็น CSR ภาคบังคับ ทั้งภาคผู้ประกอบการและภาครัฐ หรืออาจใช้เป็นแรงจูงใจประกอบการขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบการ
ภารณ์ สวัสดิ์รักษ์ เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม

เรื่องแนวป้องกันยังไม่ได้ทำเลย เพราะแนวป้องกัน ต้องสร้างจากรั้วโรงงานเข้าไปในโรงงาน ๕๐ เมตร ที่เห็น มี แต่โรงรถไม่ใช่แนวป้องกัน
อารมณี สดมณี เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

ชาวบ้าน หน่วยงานต่างๆ และนักวิชาการ ต้องทำงานสร้าง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เริ่มจากทำความเข้าใจความเสี่ยง (risk map) ให้ ความรู้แก่ชาวบ้านเรื่องสารเคมี รวบรวมข้อมูล ร่วมมือกันตั้งแต่นั้น กระบวนการ จะทำให้ยุทธศาสตร์เรื่องการลดผลกระทบมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
ขวัญยืน ศรีเปารยะ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Risk map ต้องมีการดำเนินการทุกท้องถิ่น
สมล ปวีตรานนท์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
มีเกณฑ์ในการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยหรือไม่ คนประเมินคือใคร
มีคุณสมบัติในการประเมินอย่างไร
ทศพร ชัดประเสริฐ บริษัทไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)

จัดการอบรมแก่ประชาชน และเจ้าหน้าที่ตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน และมีการอบรมซ้ำเพิ่มเติมจากการ ซ้อมแผนเพื่อช่วยให้มีความคล่องแคล่ว และมีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการ ตอบโต้สถานการณ์เคมี
ผศ.ดร.มนัสกร ราชากรกิจ
ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติด้านการ จัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรมีโครงสร้างที่ชัดเจน ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

มีการทบทวนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและค่าความเสี่ยงที่จะ ยอมรับได้ ทั้งทางสาธารณสุข และชุมชน
สมล ปวีตรานนท์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

การประเมินภาพเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ กับจุดคุ้มทุน ในการลงทุนคุ้มค่ากับการแก้ไขสิ่งที่เสียไปหรือไม่ ทั้งการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาเยียวยาด้านสุขภาพ
นพ.ชชาติวุฒิ จัจจด โรงพยาบาล

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเตรียมความพร้อม

ข้อเสนอจากคณะทำงานฯ

- การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับชุมชน
 - การทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี สำหรับจังหวัดระยองในปี พ.ศ. ๒๕๕๓
 - การจัดทำ/ทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีสำหรับทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่เสี่ยงภัยในปี พ.ศ. ๒๕๕๓
 - การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี สำหรับชุมชนทุกชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๔
- การพัฒนาระบบการพยากรณ์และการแจ้งเตือนภัย ตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น การพัฒนาแบบจำลองการพยากรณ์ ความรุนแรงของผลกระทบจากสารเคมีในพื้นที่เสี่ยงภัย จำแนกตามสถานการณ์ต่างๆ ตามประเภทของสารเคมี แหล่งกำเนิด ฤดูกาลและทิศทางลม ช่วงเวลาที่เกิดเหตุผล (กลางวัน-กลางคืน) และ อุบัติภัยสารเคมีต่อเนื่อง
- พัฒนาระบบแจ้งเตือนภัย โดย
 - การลดขั้นตอนการแจ้งเตือนภัยจาก ๕ ขั้นตอนให้เหลือ ๓ ขั้นตอน
 - การกำหนดรูปแบบการแจ้งข่าวสารการเตือนภัยให้ชัดเจน ไม่สับสน
 - การเพิ่มช่องทางการสื่อสาร
 - ต้องครอบคลุมประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยให้มากที่สุด

- การเตรียมบุคลากร เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - การพิจารณาเพิ่มอัตรากำลังสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปก. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สสจ. และหน่วยงานอาสาสมัคร
 - การฝึกอบรมและเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปก. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สสจ. และหน่วยงานอาสาสมัครต่างๆ
 - การจัดตั้งและพัฒนาระบบอาสาสมัครป้องกันภัยสารเคมี ในชุมชน
- การเตรียมความพร้อมของพื้นที่อพยพ และการจัดทำแผน จรรยาจรจากจุดต่างๆ ไปสู่พื้นที่อพยพ
- การเสริมสร้างความพร้อมของท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ
 - การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในหลายระดับ ทั้งแบบ Command Post Exercise และ Field Exercise
 - การฝึกซ้อมแผนฯ ในระดับชุมชน ต้องครอบคลุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัยในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และครอบคลุมทุกชนในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และจากนั้น ต้องทำการซ้อมทุกปี
- การฝึกซ้อมแผนฯ ทุกครั้งต้องมีคณะผู้เชี่ยวชาญอิสระทำการประเมินผลการฝึกซ้อมแผน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนและการปรับปรุงการปฏิบัติตามแผนต่อไปการฝึกซ้อมแผนฯ ตามที่ระบุไว้ใน รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ควรดำเนินการภายใต้การดูแลของคณะกรรมการฯ หรือคณะทำงานชุดเดียวกัน มิใช่แต่ละโครงการต่างคนต่างทำ

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา...

ในเรื่องโปรแกรมพยากรณ์สารเคมี ล่าสุดผู้ว่าราชการจังหวัดได้กำหนดให้โรงงาน เป็นผู้ run program เพราะทราบชนิดปริมาณ สารเคมีที่ใช้โดยให้ดำเนินการไว้ล่วงหน้า ทุกสารเคมีที่ครอบครอง ตามเดือน ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน

นพ.ศุภชัย เอี่ยมกุลรพขันธ์ รพ.มาบตาพุด

การเตรียมความพร้อม ๒ ส่วน คือผู้ประกอบการและชาวบ้าน ผู้ประกอบการต้องทำ pre incident plan ประเมินว่าภายในโรงงาน จะเกิด เหตุฉุกเฉินอะไรบ้าง เตรียมความพร้อม เขียนแผนไว้ หลังจากนั้นมาซ้อม Table Top ฝึกซ้อมการสื่อสาร สามารถทำได้ทุกสัปดาห์ ทำให้เมื่อเกิดเหตุ ทำให้สามารถจำขั้นตอนการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินได้ ซ้อมในความจริงที่บ่อย และการเพิ่มศักยภาพประชาชน ให้สามารถดูแลตนเองเมื่อเกิดเหตุได้

สนธิ์ริ ปิยะเวช บริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน)
พัฒนาศูนย์บุคลากรในภาครัฐระดับท้องถิ่นโดยเฉพาะนักการเมือง ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องดูแลภัยจากสารเคมีให้มีสมรรถนะ ในระบบ Incident command system จาก ปก. หรือ คพ.

ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

ประเด็นความเสี่ยงเรื่องการขนส่งสารเคมี ควรมีประเด็นการเตรียมแผนและความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจากการขนส่งทั้งทางรถยนต์ รถไฟ เรือ และระบบท่อ

ศุภกิจ นันทะวการ คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

การจัดการภาวะฉุกเฉิน ควรมีการวางแผนการใช้สื่อมวลชนในลักษณะ ของ Emergency response channel ขึ้นมาเป็นลักษณะในการทำงานร่วมกัน ภาวณี สวัสดิ์รักษ์ เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม

หน่วยงานราชการอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นที่ต้องดูแลให้ความรู้และเตรียมพร้อมอันตรายจากสารเคมี แนวปฏิบัติสารเคมีแต่ละชนิด การเตรียมสรุปกรณีป้องกันภัยส่วนบุคคล เพราะต้องปฏิบัติหน้าที่ดูแลการจราจร ณ ชุมชนที่กำลังอพยพหนีจากสาธารณภัยสารเคมี

ประเสริฐ พัฒนาศถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

มีการเตรียมความพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงต้องมีแกนนำในการประสานงานกัน

ยุวดี จอมพิทักษ์ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

การจัดการภาวะฉุกเฉิน ควรมีการวางแผนการใช้สื่อมวลชน ในลักษณะ ของ Emergency response channel ขึ้นมา เป็นลักษณะในการทำงานร่วมกัน

ภาวณี สวัสดิ์รักษ์ เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม

หน่วยงานราชการอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นที่ต้องดูแลให้ความรู้และเตรียมพร้อมอันตรายจากสารเคมี แนวปฏิบัติสารเคมีแต่ละชนิด การเตรียมสรุปกรณีป้องกันภัยส่วนบุคคล เพราะต้องปฏิบัติหน้าที่ดูแลการจราจร ณ ชุมชนที่กำลังอพยพหนีจากสาธารณภัยสารเคมี

ประเสริฐ พัฒนาศถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นเจ้าภาพในการเข้าไปให้ความรู้เรื่องอุบัติเหตุและการปฏิบัติตัวเมื่อสารเคมีรั่วไหล เช่น โรงเรียน วัด ศูนย์เด็กเล็ก และชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่นของตนเอง

ประเสริฐ พัฒนาศถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

ให้มีหน่วยงานกลางที่จะเข้ามาดูแลหากพบว่าหน่วยงานระดับต่ำกว่านั้นไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์ได้

ประเสริฐ พัฒนาศถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

มีการจัดเตรียมปัจจัย ๔ อย่างเพียงพอต่อสถานการณ์และรวดเร็ว มีการเตรียมสนับสนุนด้านทรัพยากรและพลังงาน

จำเป็นต้องมีการสำรองไว้
ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

ให้นักการเมืองท้องถิ่นที่เข้ามาเป็น อบต. นายกเทศมนตรีมีความรู้ และขีดความสามารถที่จะดูแลตาม incident command system ก่อนการเข้าดำรงตำแหน่ง เพื่อสร้างความตระหนักในการสนับสนุนกำลังพล งบประมาณ ที่เพียงพอที่จะรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ประเสริฐ พัฒนาศถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

สนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาด้านความปลอดภัยรับเหตุฉุกเฉิน เช่น ชุดกันสารเคมี รุนแรง class - A class - B ชุดให้อากาศ Self Contained Breathing Apparatus (SCBA) หน้ากากกันสารเคมี รถถังการและประสานงาน

ประเสริฐ พัฒนาศถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

พัฒนาศักยภาพของ อบต. ให้มีความพร้อม เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมีศักยภาพทั้งทางด้านระวังภัยและการอพยพ การฝึกซ้อมแผนบรรเทาสาธารณภัยควรให้การซ้อมบ่อยๆ และ

ต้องสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ

(ผู้เข้าร่วม)

ยกมาบาดาพูดให้เป็นเขตปกครองพิเศษเพื่อความคล่องตัว
ในการบริหารจัดการเรื่องต่างๆ รวมถึงอุบัติเหตุภัยสารเคมี
ประวิทย์ รอบกิจ หัวหน้างาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เทศบาลเมืองมาบาดาพูด จ.ระยอง

การพัฒนากระบวนการพยากรณ์ฯ ควรมีการตรวจสอบในทุกๆ
พื้นที่ หรือจัดตั้งตัวแทนในระดับชุมชน และมีการแจ้งผลให้ประชาชน
ทราบเป็นระยะๆ

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

สนับสนุนงบประมาณในการจัดการ Program พยากรณ์
การกระจายตัวที่มีความเที่ยงตรงมากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ใช้อัลกอ
การแปรผลออกมาแบบ ๓๖๐ องศา ไม่ใช่เป็นไปตามทิศทางลม
ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบาดาพูดโอเลฟินส์

เรื่องแผนฯ จะมีปัญหาการประเมินระดับความรุนแรงของเหตุการณ์
และขาดข้อมูลข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (real time) สำหรับใช้พยากรณ์ถ้าเกิด
เหตุจริง ควรมีการเตรียมโมเดลไว้ก่อนเกิดเหตุ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ใน
การสื่อสารและเคลื่อนย้ายได้รวดเร็ว การซ่อมแผน อาจจะเป็นลักษณะ Table
Top โดยมีการปรับรูปแบบให้เหมาะสม และหากต้องมีการอพยพควรประเมิน
เรื่องความพร้อมของปัจจัย ๔

นพ.ชาติวุฒิ จำจด โรงพยาบาลระยอง

หน่วยงานที่แจ้งเหตุกับหน่วยงาน
บรรเทาเหตุ ควรเป็นหน่วยงานเดียวกันและ
สามารถบอกวิธีปฏิบัติเมื่อมีเหตุอุบัติภัย ต้อง
มีกฎหมายบังคับ และเป็นหน่วยงานเอกเทศ
ที่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้โดยตรง

ภูษิต โภคพลภรณ์ ผอ.โรงเรียนวัดมาบชะลูด

การแจ้งเหตุควรมีหมายเลขเดียว
เพื่อประชาชนจะได้ไม่ต้องจำหมายเลขฉุกเฉิน
หลายตัว

พันตรีหม่อมเจ้าเฉลิมศึก ยุคล ที่ปรึกษา

กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก

ระบบการแจ้งเตือนภัย ควรแจ้งทีเดียว
และสามารถกระจายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
หน่วยงานสาธารณสุข ควรได้รับการแจ้งอย่าง
เร็วที่สุด

สุมล ปวีตรานนท์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข

การเชื่อมโยงแผนจากแผนฉุกเฉินของจังหวัด ที่หน่วยงาน
ปภ. จังหวัด ดำเนินการเสร็จแล้วมาสู่ระดับอำเภอ ระดับเทศบาล
ให้มาจัดทำแผนปฏิบัติในรายละเอียดของแต่ละฝ่าย และจัดให้มี
การเข้าตรวจสอบแผน

ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบาดาพูดโอเลฟินส์

การเสริมสร้างความพร้อมของท้องถิ่น ต้องมีหน่วยงาน
กลางเข้ามาสร้างความพร้อมของท้องถิ่น ต้องกำหนดเป็นแผน
- ระยะเวลา - กำลังคน - แจ้งต่อท้องถิ่นด้วย

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

ควรมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน มีการ
ประสานงานและแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

อนันต์ ปานสกุล การท่าเรือแห่งประเทศไทย

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการ
แจ้งเตือนภัย ประสิทธิภาพของหน่วยงาน
และบุคลากรที่รับผิดชอบต้องมีการพัฒนา
รวมทั้งมีการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้ในการ
เตือนภัย

ยุวดี จอมพิทักษ์ สำนักโรคจากการประกอบ
อาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

การพัฒนาศักยภาพของระบบ
สื่อสาร ควรระบุแนวทางการพัฒนา กำหนด
แผนให้ชัดเจน และให้ทั่วถึง เช่น นำระบบ
ดาวเทียมมาใช้

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

หากเกิดเหตุอุบัติภัย ควรมีรถ
ประชาสัมพันธ์เหตุ รวมถึงบอกชนิดของก๊าซ
และวิธีป้องกันตัวว่าควรทำหรือปฏิบัติตัว
อย่างไร และจะต้องทำการอพยพหรือไม่

ดวงฤทัย ดิยัง เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียง
การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องมี

กฎหมายบังคับอย่างจริงจังต่อผู้ประกอบการ
ในการแจ้งทุกครั้ง ใครปกปิดควรมีบทลงโทษ
ให้เริ่มบังคับตรงนี้ก่อน

(ผู้เข้าร่วม)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การป้องกันและลดผลกระทบ

ข้อเสนอจากคณะทำงานฯ

- ให้มีการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทุกระดับ และจะต้องดำเนินการทุกครั้งที่เกิดภัย
- ศูนย์บัญชาการต้องทำหน้าที่ในการประเมินระดับความรุนแรงของอุบัติเหตุสารเคมีทุกครั้ง และทุกระดับ โดยทีมงานของศูนย์บัญชาการฯ มิใช่ปล่อยให้เป็นการประเมินของผู้ประกอบการและการนิคมอุตสาหกรรมดังที่ผ่านมา
- การประเมินระดับความรุนแรงจะต้องพิจารณาทั้งขีดความสามารถในการระงับเหตุ และระดับความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

ตัวอย่างข้อเสนอเกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรง

ระดับ	การควบคุมสถานการณ์	ความรุนแรง	การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
ระดับ ๑	ควบคุมได้ภายในโรงงาน	ไม่มีผู้บาดเจ็บ	ไม่ต้องมีการอพยพคนงาน/ประชาชน
ระดับ ๒	ควบคุมได้ภายในนิคมฯ	มีผู้บาดเจ็บภายในโรงงาน	ต้องมีการอพยพคนงาน
ระดับ ๓	ไม่สามารถควบคุมได้โดยนิคมฯ	มีผู้บาดเจ็บภายนอกโรงงาน	ต้องมีการอพยพประชาชน
ระดับ ๔	ไม่สามารถควบคุมได้โดยจังหวัด	มีผู้บาดเจ็บภายนอกจำนวนมาก	ต้องมีการอพยพประชาชนจำนวนมากหรือโรงพยาบาล

- ศูนย์บัญชาการระดับท้องถิ่นต้องเตรียมความพร้อมเต็มที่ในการดำเนินการทุกครั้งที่มีการแจ้งภัย แม้จะประเมินว่าเป็นความรุนแรงในระดับที่ ๑ ก็ตาม
- ศูนย์บัญชาการระดับจังหวัดจะต้องเตรียมความพร้อมเต็มที่ในการดำเนินการทุกครั้งที่มีการประเมินความรุนแรงของสารเคมีในระดับที่ ๒
- ศูนย์บัญชาการควรสนธิกำลังเข้าช่วยเหลือและควบคุมสถานการณ์โดยการประกาศพื้นที่ที่ประสบสารเคมี เพื่อให้อำนาจสั่งการในการสนธิกำลังและสามารถมีงบประมาณในการดำเนินการได้ทันที่วงที่
 - ควรให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนแก่พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงสูง (เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล)
 - การช่วยเหลือต้องเป็นไปตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี และหากมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างอื่น ต้องรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทราบก่อน
 - จัดระบบการรายงานตัวเพื่อเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความสับสนในการดำเนินการช่วยเหลือ
- การประชาสัมพันธ์ โดยจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจัดทำข่าวสถานการณ์ภัยพิบัติที่ถูกต้อง เผยแพร่ให้สาธารณชนทราบทุกระยะ และศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ต้องจัดเตรียมการแถลงข่าวและทีมงานเผยแพร่ข้อมูล เพื่อป้องกันความสับสนและความตระหนกของสาธารณชน

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา...

การสนธิกำลังเข้าแก้ไขสถานการณ์ต้องระบุบุคลากรให้ชัดเจน เช่น ตำรวจ ทหาร พลเรือน จำนวนเท่าไร อย่างไร ใครเป็นผู้บัญชา เวลาดำเนินการทำไร ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

ปัญหาเรื่องประชาชนขาดความเชื่อมั่นกับโรงงานอุตสาหกรรม และขาดการมีส่วนร่วม ภูษิต โภคพลากรณ์ ผอ.โรงเรียนวัดมาบขลุ่ย ขาดการมีส่วนร่วม คนทำกับคนใช้คนละกลุ่มกันหรือไม่ วิชาวัฒน์ เสนารัตน์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ควรมีทีมประเมินจากหน่วยงานกลาง และควรนำผลกระทบต่อประชาชนรอบข้างมาใช้ประกอบการประเมินและต้องมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารว่าเป็นสารเคมีชนิดใดแก่หน่วยงานสาธารณสุขเพื่อจัดเตรียมการรองรับการรักษาพยาบาลได้ถูกต้อง รัชชีย์ จัณณณี ประธานฝ่ายสิ่งแวดล้อม การค้าจังหวัดระยอง

การประเมินระดับความรุนแรงของเหตุฉุกเฉิน ควรให้ผู้ประกอบการเป็นคนกำหนดระดับของภาวะฉุกเฉิน แต่ผู้ประกอบการต้องมีความรู้ความชัดเจน และมีความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา (ผู้เข้าร่วม)

-พัฒนา competency เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ EMC ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ตามแผนฉุกเฉินของ กนอ. ที่กำลังดำเนินการจัดทำ ควรเน้นแก้ปัญหาการประสานงานแจ้งเหตุไปยังประชาชนรอบนิคมได้อย่างรวดเร็ว

-อปท. ควรเตรียมแผนปฏิบัติงาน ยานพาหนะในการช่วยสนับสนุนการอพยพประชาชนในท้องถิ่นเพราะมีหน้าที่เป็นฝ่ายอพยพด้วย มิใช่ควบคุมเหตุอย่างเดียว

-ควรมีหน่วยงานกลางเข้าตรวจสอบโรงงานต่างๆ มีแผนฉุกเฉินที่เตรียมไว้แล้วมีประสิทธิภาพในการควบคุมเหตุการณ์ฉุกเฉินได้จริง และถือเป็นเรื่องที่สำคัญต่อใบอนุญาตประกอบกิจการของบริษัทด้วย

-กนอ. ควรเร่งรัดทำโครงการหอแจ้งเหตุประจำ ๓๓ ชุมชน รอบพื้นที่ในมาบตาพุด และการเลือกเทคโนโลยีควรเลือกระบบที่มีความน่าเชื่อถือสูง ไม่ควรใช้ระบบเดิมๆ ที่ใช้งานได้ไม่แน่นอน

ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด

การจัดการศพ ควรมีการระบุให้ชัดเจนว่า หน่วยงานใดรับผิดชอบ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลหลักฐานต่างๆ เช่น เส้นผม DNA

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

การจัดการศพควรดำเนินการให้เหมาะสม
พงษ์จักรกฤษณ์ สิทธิบุศย์ ศูนย์เครือข่ายสมาชิกฯสุภาพ จ.สตูล

การจัดเตรียมแผนฉุกเฉินระดับชุมชน นิคมอาร์ไอแอล ได้ร่วมกับ ปก. จังหวัดระยองร่วมกันเข้าช่วยชุมชนที่อยู่รอบนิคมอาร์ไอแอล เช่น ชุมชนเนินพยอม ชุมชนมาบเข้ามาบในชุมชนมาบอำมย์ ชุมชนอิสลาม ได้จัดทำแผนฉุกเฉินของชุมชนเสร็จแล้ว ๖ ชุมชน ชุมชนอื่นๆ อีก ๖ ชุมชนทยอยทำเพิ่มไปเรื่อยๆ ซึ่งอาจจะจบในปี ๕๓ - ๕๔ ส่วนรอบๆ นิคมมาบตาพุด ผู้ประกอบการก็เริ่มเชิญ ปก. จังหวัดเข้าร่วมทำแผนกับชุมชนแล้ว

ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด

หลังจากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินเสร็จสิ้น ภาครัฐควรตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ที่เข้าทำการสอบสวนอุบัติเหตุ และสรุปเป็นรายงานเผยแพร่สาธารณชนได้ โดย การสอบสวนอุบัติเหตุ ควรระบุสาเหตุที่เกิดขึ้น แนวทางป้องกันแก้ไขทั้งในด้าน Hardware พวกระบบวิศวกรรม ติดตั้งต่างๆ Software ขั้นตอนการทำงาน และ Human ware การอบรม/การรับรู้ของพนักงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นบทเรียนถ่ายทอดกันต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำขึ้นมาอีก น่าจะมีประโยชน์สำคัญที่สุด

ทศพร ชัดประเสริฐ บริษัท ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด

การเชื่อมต่อระบบติดต่อสื่อสาร แนะนำในรูปแบบของดาวเทียมระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับข้อมูลการเตือนการเฝ้าระวัง ข้อมูลกลาง มีการแจกจ่ายอุปกรณ์การสื่อสาร และอื่นๆ

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

กนอ. ควรเร่งรัดทำโครงการหอแจ้งเหตุประจำ ๓๓ ชุมชน รอบพื้นที่ในมาบตาพุด และการเลือกเทคโนโลยีควรเลือกระบบที่มีความน่าเชื่อถือสูง ไม่ควรใช้ระบบเดิมๆ ที่ใช้งานได้ไม่แน่นอน

ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด

มีการแจ้งเหตุ เมื่อเกิดเหตุในส่วนต่างๆ ได้แก่
เกิดเหตุในโรงงาน ระหว่างการขนส่งรั่วไหลเกิดอุบัติเหตุ
ให้แจ้งแก่ ปภ.
(ผู้เข้าร่วม)

ต้องทำแผนระดับชุมชนเตรียมไว้เพื่อการจัดการภาวะฉุกเฉิน
(ผู้เข้าร่วม)

เห็นด้วยกับการยกฐานะเทศบาลเมืองมาบตาพุดเป็นเขตปกครอง
พิเศษเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการทุกระบบ
ประวัติ รอบกิจ เทศบาลเมืองมาบตาพุด จ.ระยอง
ควรจัดตั้งเป็นเขตปกครองพิเศษ เพื่อมีงบประมาณบริหารจัดการ
แก้ไขเตรียมความพร้อมดูแลอุบัติเหตุ
ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด

หน่วยงานที่มาจัดการภาวะฉุกเฉินมีหลายหน่วยงาน ใช้ระบบการสื่อสาร
และคลื่นการสื่อสารที่แตกต่างกัน เวลาจัดการภาวะฉุกเฉินทุกหน่วยงานจะต้อง
ใช้คลื่นกลางในการติดต่อสื่อสาร หรือจะต้องตั้งการสื่อสารกลาง
(ผู้เข้าร่วม)

ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์บัญชาการ เนื่องจากการให้หน่วยงานภายนอก
ประเมินความเสี่ยง อาจเกิดอันตราย และในทางปฏิบัติการจะมีเจ้าหน้าที่
ประจำมีความเป็นไปได้ยาก ควรจะพัฒนาศักยภาพของหัวหน้างานในการประเมิน
ความรุนแรงของเหตุฉุกเฉิน โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาอบรม
เสขสิริ ปิยะเวท บริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน)

ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์บัญชาการ สิ่งที่ควรปรับปรุงคือการพัฒนา
ศักยภาพ incident commander และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ function
ต่างๆ ภายในศูนย์บัญชาการหน้างาน โดยเฉพาะส่วนวางแผน ที่มีหน้าที่ประเมิน
ขนาดพื้นที่ผลกระทบ หรือระดับความรุนแรง สามารถวางแผนกลยุทธ์ที่จะให้ส่วน
ปฏิบัติการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ incident commander ในระดับที่สูงกว่า เช่น
นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด สามารถ take over การเป็นผู้บัญชาการได้เลย
หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเกิดผลกระทบที่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรจากหลายท้องที่
หลายหน่วยงาน มาทำงานร่วมกัน โดยมี input จากผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ
ในการประเมินผลกระทบ/ขนาดความรุนแรง
มนัสกร ราชกรกิจ ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและ
ของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน โดยการใช้ระบบ incident commander system ที่แท้จริง ไม่ใช่การปฏิบัติตามสายการบริหารของหน่วยงาน มนัสกร ราชากรกิจ ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉิน ต้องมีประกาศกำหนดบทบาทและผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน
-การสนธิกำลังฯ เน้นที่บุคลากร ต้องระบุอย่างชัดเจน เช่น ตำรวจ ทหาร พลเรือน จำนวนเท่าไร อย่างไร ใครบังคับบัญชา เวลาดำเนินทำไร
ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

-ควรกำหนดบทบาทของผู้รับผิดชอบในการสั่งการ
ต้องให้ทุกหน่วยงานรู้จักบทบาทของตนเอง เพื่อไม่ให้เกิด
ความสับสน
-ระบบการแจ้งเหตุกรณีเกิดภาวะฉุกเฉินยังไม่มี
ประสิทธิภาพ
ยุวดี จอมพิทักษ์ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและ
สิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

ต้องมีระบบข้อมูลการจัดการคนไข้ เส้นทางอพยพ การส่งโรงพยาบาล
เตรียมข้อมูลสารเคมีให้พร้อม และมีการสื่อสารข้อมูลความเสี่ยงแก่
ประชาชนโดยผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ
ผู้เข้าร่วม

เส้นทางและวิธีการอพยพยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน ต้องมีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจเพื่อให้การอพยพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
ยุวดี จอมพิทักษ์ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค

การรักษาพยาบาล ต้องอาศัยความร่วมมือ จาก รพ. ต่างๆ ทั้ง
ภาครัฐ-เอกชน มีข้อตกลงให้ชัดเจนทั้งเรื่องการคิดค่าใช้จ่ายการระบุ
ตัวบุคคล การพิสูจน์ทราบตัวบุคคล และควรมีหน่วยงานกลางในการ
ติดต่อสื่อสารและมีเครื่องมือทางการแพทย์ประกอบด้วย
ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

มีระบบการคัดกรองผู้ป่วยเพื่อให้การรักษาพยาบาลเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ
ผู้เข้าร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการหลังเกิดภัย

ข้อเสนอจากคณะทำงานฯ

- การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย
 - การจัดทำระบบประกันภัยรวมหมู่ของผู้ประกอบการแต่ละโรงงาน ที่ครอบคลุมผลกระทบและความเสียหายในทุกด้านที่อาจเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุต่อประชาชนและชุมชน เช่น ความเสียหายต่อทรัพย์สิน พืชผล สัตว์เลี้ยง การเจ็บป่วย บาดเจ็บ พิการ และเสียชีวิต เป็นต้น
 - การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างชัดเจน โดยการประกาศขอโทษต่อสาธารณะของผู้ประกอบการโรงงาน และการดูแลเยี่ยมเยียนผู้ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุของโรงงาน
- การฟื้นฟูผู้ประสบภัย
 - การจัดตั้ง กองทุนเพื่อเยียวยาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ในระยะยาว โดยกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ประกอบการแต่ละโรงงาน ต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตามอัตราที่กำหนดทุกครั้งที่เป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อพัฒนาระบบความรับผิดชอบต่อผลกระทบในระยะยาวและผลกระทบแบบสะสมเรื้อรัง

- การสืบสวนหลังเกิดอุบัติเหตุ (After Incident Investigation) ต้องดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นอิสระ โดยไม่รับค่าตอบแทนใดๆ หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับโรงงานที่เป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ และจัดทำเป็นรายงานเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะในระยะเวลาที่เหมาะสมและรวดเร็ว เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะเดียวกันที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีก

- การเรียนรู้จากบทเรียนสาธารณภัยที่ผ่านมา สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการสืบสวนหลังเกิดภัย และการปรับปรุงระบบการป้องกันและรับมืออุบัติเหตุของโรงงานและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปรับปรุงแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยสารเคมีของจังหวัด โดยอาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงและตัวแทนชุมชน ในการกำกับ ติดตาม เผยแพร่ และสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากรายงานผลการสืบสวน

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา...

การจัดการหลังเกิดภัย สิ่งที่เป็นปัญหาคือ การขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ประกอบการและประชาชนและทัศนคติในการมองปัญหาและแก้ปัญหาในการปฏิบัติจริง และควรเชื่อมโยงไปถึงการใช้มาตรการทางกฎหมาย มีการทำสัญญาผูกมัดด้วยสัญญาทางแพ่ง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริง
กฤติกา เลิศสวัสดิ์ สถาบันวิจัยและพัฒนาคัณฑ์

หลังจากเกิดเหตุการณ์อุกฉุกเงินเสร็จสิ้น ภาครัฐควรตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ที่เข้าทำการสอบสวนอุบัติเหตุ และสรุปเป็นรายงานเผยแพร่สาธารณชนได้ โดยการสอบสวนอุบัติเหตุ ควรระบุสาเหตุที่เกิดขึ้น แนวทางป้องกันแก้ไขทั้งในด้าน Hardware พวกระบบวิศวกรรมติดตั้งต่างๆ Software ขั้นตอนการทำงาน และ Human ware การอบรม การรับรู้ของพนักงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นบทเรียนถ่ายทอดกันต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำขึ้นมาอีก

ทศพร ชัดประเสริฐ บริษัท ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด

กรมควบคุมมลพิษ กำลังพัฒนาระบบให้สามารถเข้าถึงข้อมูลสารเคมีได้โดยตรงและง่ายขึ้น และได้จัดทำหลักการดำเนินการประเมินความเสี่ยงจากภัยสารเคมีและคู่มือต่างๆ ในพื้นที่จ.ระยอง เริ่มดำเนินการให้ผู้ประกอบการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมี โดยผ่านคณะกรรมการจัดทำแผนตามกระบวนการและมีการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

ผู้เข้าร่วม

ป้องกันภัยจังหวัด (ปภ.) เป็นผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงในการตั้งศูนย์บัญชาการและการสอบสวนเหตุต่างๆ ได้มีการรายงานผลการสืบสวนทุกครั้ง มีการซ่อมแผนฉุกเฉิน มีการซ้อมทุกเย็น และมีการซ้อมอพยพโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกชุมชนซึ่งได้พยายามแก้ไขในปีต่อไปจะทำให้ครอบคลุมครบทุกชุมชน การสื่อสารแจ้งเหตุ แผนปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย จังหวัดระยอง ได้ปรับปรุงให้มีโรงงานอุตสาหกรรมต้องแจ้งเหตุทุกครั้ง เรื่องการสื่อสารไปยังระดับชุมชนยังมีปัญหาเนื่องจากจะแจ้งไปที่ผู้นำชุมชน หากผู้นำไม่อยู่ในพื้นที่จะทำอย่างไรขณะนี้ ปภ. ร่วมกับ การนิคมฯ และเทศบาล ซึ่งกำลังดำเนินการแก้ไขปัญหานี้โดย การใช้หอกระจายข่าว ซึ่งข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นหน่วยงาน ปภ. ไม่ได้ใส่ใจและจะนำข้อเสนอนี้ไปปรับปรุงแก้ไข
สุเทพ เทือกถวิล สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดระยอง

การประกันอาชีพและรายได้ เงินชดเชยเพื่อป้องกันผลกระทบต่อครอบครัว นอกเหนือจากการช่วยเหลือเฉพาะหน้า เช่น การศึกษาของบุตร และการส่งเสริมอาชีพครอบครัวโดยให้มีรายได้ และมีการติดตามผลภายหลังการให้ความช่วยเหลือเพื่อการฟื้นฟูระยะยาว ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี
รุ่งทอง นิมประเสริฐ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ระยองและมาบตาพุด ควรต้องมีการศึกษาระบาดวิทยาไปข้างหน้าของชุมชน (Community Cohort Study) มีข้อมูลของผู้ที่อยู่ในชุมชนที่จะสามารถมีระบบข้อมูลการเจ็บป่วยได้ในระยะยาวที่ ศึกษาผลกระทบจากสารเคมีในระยะยาวซึ่งจะทำให้การติดตามเฝ้าระวังโรคจากสารเคมีและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการใช้ข้อมูล Disease Health Risk Map ข้อมูลสุขภาพ และ GIS และข้อมูลประชาชนซึ่งอยู่เป็นที่เป็นทาง มีระบบและมีคุณภาพดีพอที่จะใช้ข้อมูลตัดสินใจหรือช่วยตัดสินใจบริหารจัดการโรคจากสารเคมีและสิ่งแวดล้อมได้อย่างน่าเชื่อถือ

สมุล ปวีตรานนท์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

การขนส่งสารเคมียังมีความเสี่ยงต้องมีแผนและมาตรการลดผลกระทบ ต้องมีการประเมินอุบัติภัยสาธารณะ ศักยภาพ นันทะวการ คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

โรงงานผู้ประกอบการต้องแสดงความรับผิดชอบโดยชดเชยความเสียหายต่อสุขภาพ โดยผู้ที่ประสบอุบัติเหตุต้องได้รับการรักษาและใช้ยาที่ดีมีคุณภาพสูง มีการชดเชยเงินค่าสูญเสียโอกาสในการประกอบอาชีพ ขึ้นต่ำนวันละไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ บาท

จันทร์เพ็ญ พันธุ์พิริยะ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีบริษัทประกันภัยอุบัติเหตุภัยสารเคมี และบังคับผู้ประกอบการทำประกันภัยเรื่องอุบัติเหตุภัย การสืบสวนสอบสวนอุบัติเหตุควรให้บริษัทประกันภัยเข้ามาร่วมกับหน่วยงานราชการป้องกันภัยจังหวัด ในการสอบสวน มีบทลงโทษผู้ประกอบการที่ไม่ให้ความร่วมมือต่อคณะที่มาทำการสอบสวน

(ผู้เข้าร่วม)

ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีบริษัทประกันภัยอุบัติเหตุภัยสารเคมี และให้ผู้ประกอบการ/โรงงาน/บริษัท ซื้อประกันภัย

รศ.ทัศนีย์ ดีโกมล

ต้องมีมาตรการลงโทษกับการนิคมอุตสาหกรรมและผู้รับผิดชอบ เนื่องจากไม่ควบคุมให้โรงงานปฏิบัติให้มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน รวมทั้งผู้รับผิดชอบไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและอพยพประชาชนกลุ่มเสี่ยง รัฐบาลควรตรวจสอบมาตรฐานของโรงงานในมาบตาพุดและพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดระยอง ทั้งด้านโครงสร้างจากสมาคมวิศวกร และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบกับทีมวิศวกรของโรงงาน และด้านกระบวนการผลิต ด้านแผนรองรับอุบัติเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้มั่นใจในคุณภาพของการดำเนินงาน เมื่อตรวจว่ามีระบบที่ได้มาตรฐาน จึงจะอนุญาตให้ผลิต

จันทร์เพ็ญ พันธุ์พิริยะ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

หลังจากการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว ซึ่งอาจเป็นการจัดการสารเคมีรั่ว หก ตก หล่น ที่อาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อสิ่งแวดล้อม (removal) ควรมีการประเมินเพื่อจัดการพื้นที่ที่ปนเปื้อน เพื่อการบำบัดฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อน (remediation)

ผศ.ดร.มนัสกร ราชากรกิจ ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต้องมีระบบตรวจสอบให้ข้อเท็จจริงที่มีผลวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ

สมุล ปวีตรานนท์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ต้องมีข้อมูลที่พิสูจน์ว่าเป็นข้อมูลที่ต้องถูกต้อง ต้องสอบสวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง โดยอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความสำคัญในเรื่องการสื่อสารให้ทุกภาคส่วนเข้าใจในข้อเท็จจริง อย่าปิดบังข้อมูล

ยุวดี จอมพิทักษ์ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรมีงบประมาณกลางสำรองไว้ใช้กรณีเกิดภัยพิบัติขนาดใหญ่ เพื่อให้ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ในเบื้องต้นก่อนที่จะมีการขอใช้จากผู้กระทำผิด

ประเสริฐ พัฒนาลาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

การรายงานและติดตามประเมินผล ต้องมีการสรุปรายงานผลต่อสาธารณชน

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน หน่วยงานกลางต้องจัดให้มีการถ่ายทอดเหตุการณ์ต่อชุมชนอื่นๆ ถึงแม้จะมีความเสี่ยงในการเกิดน้อย แตกต่างตามสถานะชุมชนก็ตาม เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติ

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นเรื่องหลักที่ต้องปฏิบัติ แต่ในระหว่างการช่วยเหลือต้องรับรายงานผลโดยเร็วเพื่อให้ญาติทราบหรือเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้อง

การฟื้นฟูผู้ประสบภัย เป็นเรื่องที่ต้องทำโดยเร่งด่วน เช่น การฟื้นฟูจิตใจ ร่างกาย จากหน่วยงานกลาง กำหนดเป็นระดับขั้นของการเยียวยาเช่นเดียวกับระดับของความรุนแรง รวมถึงการฟื้นฟูโครงสร้าง และการจัดการสภาพแวดล้อม

การบูรณะสิ่งสาธารณูปโภค ต้องเป็นความร่วมมือจากหลายๆ หน่วยงาน ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์ต้องมีการประเมินโดยเร็ว และรีบเข้าไปดำเนินการ โดยระบุเวลา และงบประมาณที่ชัดเจน

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน

การสอบสวนอุบัติเหตุกรณีโรงงานปิโตรเคมีหรือเคมีเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงในประเทศอเมริกาหรืออังกฤษ จะใช้คณะกรรมการวิชาชีพวิศวกรรมเคมีปิโตรเคมี เข้ามาเป็นกรรมการสอบสวน เป็นผู้มีความรู้ มีความเป็นกลาง เหมือนกรณีโรงงานของบริษัทซีพี เกิดระเบิดไฟไหม้ในรัฐ Texas อาจจะทำให้ศูนย์ความปลอดภัยกลาง สถาบันความปลอดภัยกลางของกระทรวงแรงงาน

ประเสริฐ พัฒนาลาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์

เพิ่มเติมในภาพรวม

ข้อเสนอจากคณะทำงานฯ

๑. ข้อเสนอแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีในระหว่างกรขนส่ง

- การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีในระหว่างกรขนส่งตามรูปแบบการขนส่งสารเคมี ทั้งทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางท่อ และทางเรือ (หรือทางทะเล)

๒. ข้อเสนอเชิงกลไก

- คณะรัฐมนตรีควรจัดให้มี คณะกรรมการความปลอดภัยทางเคมี โดยมีหน้าที่หลักคือ การตรวจสอบโรงงานและนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบ และมาตรการติดตามตรวจสอบที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับการจัดการสารเคมีทั้งระบบ

- ทั้งนี้ คณะกรรมการความปลอดภัยทางเคมี ควรประกอบด้วยตัวแทนจากภาคส่วนที่สำคัญได้แก่ หน่วยงานราชการและหน่วยงานด้านการป้องกันสาธารณภัย สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อุตสาหกรรม องค์กรปกครองท้องถิ่น นักวิชาการ สื่อมวลชน และภาคธุรกิจเอกชน

๓. ข้อเสนอเชิงรณรงค์

- การให้ความรู้ และการรณรงค์เพื่อให้เกิดความตื่นตัวในการร่วมกันเรียกร้องให้มีแผนและการเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยให้ดีขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการร่วมกับผู้ที่อยู่ในภาวะความเสี่ยงภัยสูง เช่น แรงงาน คนงานก่อสร้าง โรงเรียน (ผู้ปกครอง) ชุมชนใกล้นิคม เป็นต้น

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา...

สุรพงษ์ พรหมแท้ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

บทเรียนของมาบตาพุดเป็นบทเรียนราคาแพงสำหรับสังคมไทย การเรียนรู้จากสาธารณภัยที่ผ่านมา พบว่า การให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับสืบสวนคงไม่เพียงพอ ควรจะมีองค์การอิสระที่มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการรวบรวมกำลังเพื่อทำงานร่วมกัน ตั้งแต่ขั้นการป้องกันการเตือนภัยต่างๆ จนเสร็จสิ้นกระบวนการ

ผู้เข้าร่วมประชุมจาก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ถ้าหากมีการทบทวนกระบวนการทำอีไอเอ/เอชไอเอ ให้ครบถ้วนครอบคลุมทุกประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ทักกล่าวมาได้แก่ เรื่อง การป้องกัน การเตรียมพร้อม การจัดการภาวะฉุกเฉิน รวมถึงการติดตามตรวจสอบ สามารถนำกระบวนการทำอีไอเอ/เอชไอเอ มาดำเนินงานในเรื่องนี้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้

นพ.ศุภชัย เอี่ยมสุวรรณพงษ์ โรงพยาบาลมาบตาพุด

๑. บริษัทที่ทำการซ่อมบำรุง (turn around) จะมีความเสี่ยงควรมีการประเมิน และระบบการแจ้งเตือน หน่วยงานราชการต้องมีการรับรู้

๒. ท่าเรือที่ใช้ในการขนถ่ายสารเคมีเมื่อเกิดเหตุการณ์รั่วไหล จะมีปัญหาในการประสานงานติดต่อที่ต้องใช้เวลานาน และเรือขนส่งสินค้าที่มีปัญหาสารเคมีรั่ว ต้องมีแผนการจัดการรองรับปัญหา

๓. โรงไฟฟ้าที่ส่งไฟฟ้าให้แก่โรงงานอุตสาหกรรม ถ้ามีเหตุการณ์ไฟฟ้าตกหรือขัดข้อง จะทำให้โรงงานไม่สามารถดำเนินการผลิตได้เกิดการชะงักและต้องมีการปล่อยสารเคมีออกและมีการเผาแฟลร์ ซึ่งประเด็นนี้ทำให้เกิดการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์เกิดขึ้น ในกรณีควรมีการแจ้งเตือนว่ามีผลกระทบอะไรบ้าง

๔. เรื่องการเตรียมย้ายโรงพยาบาลเพราะอยู่ในเขตฮอตโซน (กรณีเหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลวันที่ ๗ มิ.ย. ๒๕๕๓) มี ๒ ที่ คือ อ.บ้านฉาง และ อ. บ้านค่าย

๕. การสืบสวนสอบสวนหลังเหตุการณ์สงบ หน่วยงานสาธารณสุขลงพื้นที่สืบสวนในชุมชนว่าผู้ได้รับผลกระทบกระจายไปจุดใดบ้าง

อารมณี สดมณี ประชาชนชุมชนมาบอำมบใน

๑. อยากให้มีการป้องกันที่แหล่งกำเนิด แทนการป้องกันที่ปลายเหตุ
๒. อยากให้มีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับมลพิษทางอากาศของจังหวัดระยอง
๓. ถ้าศาลพิพากษาว่าโครงการที่จะส่งกระทบรุนแรง ทั้งต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้ระงับได้หรือไม่
๔. ปัญหาสังคม ปัญหาหลักขโมย ปัญหาเด็ก
๕. การนิคมอุตสาหกรรมสามารถควบคุมโรงงานทั้งหมดได้หรือไม่ ถ้าไม่สามารถดูแลได้ ก็ควรจะหยุดสร้างเพิ่มเติม

สุทธิพงษ์ วสุโสภาน

เสนอให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ต่อสาธารณะ ผ่านคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เป็นระยะๆ (ตามที่จะกำหนด) อย่างต่อเนื่องตลอดปี

ป้าเล็ก มาลี ประชาชนชุมชนมาบอำมบใน เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

สิ่งที่ประชาชนเป็นห่วง คือเรื่องอากาศเป็นพิษ และเรื่องที่กำลังมากถ้ามีเหตุการณ์ถึงสารเคมีล้นขึ้นมาอีก ขอให้ทบทวนการก่อสร้างของอุตสาหกรรมต่างๆ ทำได้มาตรฐานและมีการตอกเสาเข็มหรือไม่

ลุงน้อย ใจตั้ง เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

มีความเป็นห่วงเรื่องความเจ็บป่วยของคนมาบตาพุด มีหลายโรงงานพาหน่วยแพทย์ลงพื้นที่เจาะเลือดไปตรวจ เวลาผ่านไปเกือบ ๖ เดือนยังไม่ทราบผลเลย และมีความห่วงกังวลเรื่องน้ำเสีย ผลการศึกษาของหน่วยงานไม่สอดคล้องกัน บางหน่วยงานบอกมีผลกระทบ อีกหน่วยงานบอกว่าไม่มีผลกระทบ ชาวบ้านจะเชื่อใคร ขอให้ภาครัฐและเอกชน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ไหม ผมขอให้คณะกรรมการทุกท่าน เก็บเอาคำของลุงน้อยเล็กๆ ไปคิดด้วยนะครับ ว่าอะไรมันเกิดกับมาบตาพุด

พลตรีหม่อมเจ้าเฉลิมศึก ยุคล ที่ปรึกษากรมวิทยาศาสตร์ทหารบก

ปัญหามาบตาพุดเป็นปัญหาระดับประเทศที่เกิดมานาน ต้องมองลักษณะของมาบตาพุด เป็นเขตปกครองพิเศษ ต้องมีหน่วยงานราชการที่ตั้งใหม่ เพื่อดูแลปัญหา ปรับปรุงแก้ไขป้องกันเหตุที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งระบบ เป็นโครงการนำร่อง ต้นแบบ เพราะในอนาคตจะมีนิคมอุตสาหกรรมทั่วประเทศ หน่วยงานสาธารณสุขจะต้องตั้งโรงพยาบาลพิเศษเพื่อดูแล ถ้าหากมีแพทย์ไม่เพียงพอต้องให้ทุนไปเรียนเวชศาสตร์เฉพาะทาง อนามัยสิ่งแวดล้อม สารเคมีต่างๆ เพื่อเป็นจุดทดสอบ

วีรดี วิวัฒน์นางศร สำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัดสมุทรปราการ

ควรมีระบบในการอนุญาตผู้ประกอบการประจำปี ต้องตรวจสอบโรงงาน โดยระดับชุมชนและหน่วยงานราชการประกบกัน เพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่เห็นผลได้เร็ว ประหยัดงบประมาณ ปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการ ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และองค์การสหประชาชาติ กำลังศึกษานิคมอุตสาหกรรมบางปู และให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการตรวจสอบโรงงาน

อาจารย์ภูษิต โภคพลากรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนมาบขลุค

๑. อยากให้มีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่มาบตาพุด เมื่อเกิดเหตุจะได้มีหน่วยงานดำเนินงานได้ทันทั่วทั้งที่
๒. การเตือนภัย โรงเรียนไม่ได้รับการเตือนภัยจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง “เหตุการณ์สารเคมีรั่วไหลเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ โรงเรียนไม่ได้รับการเตือนภัย เมื่อเกิดเหตุเด็กเล็ก ๔-๑๒ ปีวิ่งกันอลหม่านบอกว่าไม่อยากตาย ครูนำเด็กเข้าห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ และให้นั่งสมาธิ นั่นคือวิธีเอาตัวรอดในวันนั้น ครูทำได้แค่นั้นจริงๆ เหตุการณ์แบบนี้ไม่ได้เกิดขึ้นครั้งแรกและคิดว่าจะไม่ใช่อีกสุดท้าย”

๓. แผนอพยพและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ในพื้นที่องค์กรขนาดเล็กต้องมีแผนของตนเองและช่วยเหลือตนเองก่อน หากไม่สามารถทำได้ ต้องขอความช่วยเหลือ “โรงเรียนมีแผนการรับมือภาวะฉุกเฉิน ๒ แผนแผนที่หนึ่งให้เด็กนักเรียนเข้าห้องปรับอากาศ แผนสองกรณีต้องอพยพโรงเรียนต้องใช้รถบัศ ๖ คัน”

ยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

1. ต้องมีหน่วยงานกลางในการทำงานและรายงานผลได้อย่างรวดเร็ว
2. ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ สามารถให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง และรอบคอบและมีผลกระทบน้อยที่สุด
3. การจัดทำ zone แนวเขตอย่างชัดเจน สำหรับพื้นที่เสี่ยงต่างๆ ทั้งภัยธรรมชาติและจากมนุษย์
4. การจัดทำฐานข้อมูลกลาง เพื่อป้องกันภัยต่างๆ
5. การจัดทำแผนของแต่ละหน่วยงานและรวบรวมไว้ที่หน่วยงานกลางในการรวบรวมข้อมูล และการปฏิบัติ
6. ต้องส่งแผนในเหตุการณ์ต่างๆ ไปยังชุมชนด้วย

จีรพา

เห็นด้วยกับทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ แต่เนื่องจากสาธารณภัยเป็นภัยที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย จึงอยากให้เห็นการป้องกันให้มากขึ้น โดยการป้องกันที่ต้นตอที่ก่อให้เกิดปัญหา คือ โรงงานอุตสาหกรรม อีกทั้งภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีระบบตรวจสอบที่เคร่งครัด และเชื่อถือว่าผลการตรวจสอบมีความถูกต้อง เช่น การวิเคราะห์ปริมาณมลพิษในน้ำ อากาศ และสารพิษตกค้างในแหล่งต่างๆ และควรมีการจ่ายค่าทดแทนสู่ชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาษีการทำลายสิ่งแวดล้อม ภาษีต่อสถานพยาบาลในพื้นที่ เพื่อให้สถานพยาบาลเหล่านั้นมีความพร้อมในเรื่องงบประมาณ เครื่องมือที่รองรับการบริการต่อประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย

รุ่งทอง นิมประเสริฐ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

1. ควรมีระเบียบ/กฎหมาย กำหนดพื้นที่การก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมว่าจะต้องห่างจากบ้านเรือนประชาชนเป็นระยะทางที่ปลอดภัยต่อประชาชน และหากในพื้นที่ดังกล่าวมีความหนาแน่นของโรงงานอุตสาหกรรมตามที่กำหนดแล้วก็ไม่ควรอนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอีก
2. ประชาชนมีสำนึกรักบ้านเกิด โดยปลูกฝังในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรักษาสิ่งแวดล้อมในแผ่นดินของตนเอง ไม่ขายที่ดินขายทุน โดยการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่เพื่อเพิ่มพลังในการต่อต้านการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน

ประเสริฐ พัฒนาสถาพร บริษัทมาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด

ควรเชิญหน่วยงานรัฐ กระทรวง กรมอื่นๆ ที่มีความรู้ที่หลากหลาย เช่น วิศวกรเคมี เครื่องกล โยธา ไฟฟ้า แรงงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย กระทรวงสาธารณสุขที่มีความชำนาญด้านการแพทย์ ด้านวิศวกรรมอุตสาหกรรม ดูเหมือนว่ายังขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญอีกหลายสาขาที่จะเข้ามากำหนดยุทธศาสตร์ของการรองรับอุบัติภัยสารเคมี ซึ่งมีความรู้ทางด้านเทคนิคทางเคมีทางสุขภาพ ทางวิศวกรรม เข้ามาช่วยบูรณาการจะทำให้ยุทธศาสตร์ถูกสร้างมาจากผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทุกๆ สาขา หรือเป็นยุทธศาสตร์ที่ปฏิบัติได้จริง และมีประสิทธิภาพ

รัชนิกร กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ไกล่ไกลำไปสู่ความปลอดภัยสาธารณสุขจังหวัดระยอง ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมาย มีการกำกับตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมาย การปรับปรุง แก๊ซ และเพิ่มเติมในกฎหมาย ผู้นำท้องถิ่น ต้องนำมติของชาวบ้านมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส

อ.พงศ์จักรกฤษณ์ สิทธิบุศย์ เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ จ.สตูล

1. จัดหาที่อยู่ให้ประชาชนระยองไปอยู่ที่อื่น เช่น การย้ายโรงเรียน โรงพยาบาล
2. ยกเลิกโครงการใหม่ทั้งหมด (ให้ไปดำเนินงานที่อื่น)
3. จัดตั้งเมืองใหม่ให้มีเขตกันชน ห้ามประชาชนอยู่กับโรงงาน
4. จัดตั้งศูนย์ประสานงาน (จปภ. ชุมชน-หมู่บ้าน-อำเภอ-จังหวัด)
5. ดูแลैयाสุขภาพจิตทันที (ออกหน่วยทุกสัปดาห์)
6. ฝ่ายรัฐบาล ก่อนดำเนินโครงการใดๆ ให้ถามประชาชนในพื้นที่ก่อนดำเนินโครงการก่อนเสมอ หากนำนโยบายแบบ Top down สิ่งตรงมายังพื้นที่ (ถ้าไม่ถามว่าประชาชนต้องการอะไร อาจเกิดการประท้วงได้มากขึ้น) และเกิดการไม่ไว้วางใจกันและกันได้ เช่น โครงการทำเรื่อน้ำลึกปากบารา ซึ่งเกิดเหตุความขัดแย้งรุนแรง NGOs กับภาคีรัฐบาล ซึ่งโครงการทำเรื่อเป็นสิ่งที่ดีควรประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และดำเนินการตามกฎหมาย มาตรา ๖๗ วรรค ๒ ที่เรียกร้องต่อไป

ประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมและกล่าวปิดประชุม โดย นายแพทย์วิพุธ พูลเจริญ

สิ่งที่เราได้พูดคุยวันนี้ทำให้ผมตกผลึกและเห็นภาพรวมทั้งชัดเจน ซึ่งสรุปประเด็นได้ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ คือ จากข้อเสนอให้ระยองเป็นเขตปกครองพิเศษ เพื่อให้อำนาจการปกครองพิเศษ มาแก้ไขปัญหานั้น จากประสบการณ์ตรงที่เคยร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการพบว่า อำนาจตามประกาศนี้มีไม่มาก เห็นได้จากกรณีไฟไหม้ตึกสูง ท้องถิ่นนั้นต้องใช้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดดัดทหารเรือเข้ามาช่วยระงับเหตุ

แต่เมื่อเทียบกับอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้ให้อำนาจกับตำแหน่ง **ผู้อำนวยการในพื้นที่สาธารณภัย** ไว้ค่อนข้างมาก โดยดูได้จาก มาตรา ๒๑ ที่แสดงขอบเขตของอำนาจไว้กว้างขวาง เห็นได้จากการที่พนักงานท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถสั่งให้ รัฐ พนักงาน อาสาสมัครให้ร่วมกันทำงาน ขอให้เครื่องมือสื่อสาร อาคาร สถานที่ ยานพาหนะของภาครัฐและเอกชน ในพื้นที่เกิดเหตุได้ นี่คือการแสดงขอบเขตของอำนาจ

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า มีการประกาศสถานการณ์สาธารณภัยหรือไม่ ถ้าประกาศก็สามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้ รวมถึงอำนาจการใช้งบประมาณการจัดการดูแลสาธารณภัยที่จะตามมา และจังหวัดระยองเคยใช้สิทธินี้บ้างหรือไม่ เพราะหากประกาศก็จะมีอำนาจในเรื่องการเงินการคลัง การสั่งการ และการนำข้อมูลมารวมกัน ซึ่งเป็นอำนาจอันดับต้นที่กล่าวถึงในกรอบการทำงาน ดังนั้นเมื่อเทียบกับการประกาศระยองเป็นเขตปกครองพิเศษ เพื่อใช้งบประมาณและอำนาจตามการประกาศเขตปกครองพิเศษ จะเห็นว่าหากประกาศสถานการณ์สาธารณภัย ก็มีอำนาจอยู่แล้ว มีนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ใช้อำนาจ ในฐานะประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะของผู้ว่าราชการ ดังนั้นจากประเด็นนี้จึงเสนอว่าควรประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ในพื้นที่ระยองอย่างเป็นทางการหรือไม่

หลายท่านติดกรอบว่า พ.ร.บ. นี้ให้อำนาจกับผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาจัดการได้ แต่ทั้งนี้ต้องมีการประกาศสถานการณ์สาธารณภัยก่อนจึงจะดำเนินการได้ และจะเกิดกลไกการบูรณาการทำงานร่วมกัน ระหว่าง รัฐ เอกชน โรงงาน มาเป็นทีมงานด้วยกัน ร้อยเรียงศาสตร์แขนงต่างๆ รวมเป็นหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น เช่น หากได้ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเทคนิควิธีการรับมือสารเคมีมาร่วมทีม จะทำให้ได้ข้อมูลเทคนิควิธีที่ใช้แก้ไขในสถานการณ์นั้นชัดเจน และสามารถนำข้อมูลนี้ไปจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ ซึ่งการทำแผนถือเป็นประเด็นใหญ่ เพราะแผนกินระยะเวลา ๕ ปี ถึงจะมีการทบทวน

ประเด็นที่ ๒ คือ ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อม เบื้องต้นควรมีการฝึกซ้อมบนโต๊ะ (Tabletop) ซึ่งมีรูปแบบคล้ายการประชุม เพื่อตกลงกันว่าใครควรรับภารกิจใดและกระจายความรับผิดชอบออกไป แต่เป็นการซ้อมเฉพาะหน่วย เช่น ชุมชน โรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล ซ้อมเฉพาะของตัวเอง แต่เมื่อซ้อมแผนใหญ่ จะต้องพิจารณาศักยภาพการประกอบกำลังทำงาน ของหน่วยบัญชาการสถานการณ์ หากพิจารณาการเข้ากำลังพลของทหารเมื่อเกิดเหตุ จะเห็นว่าทำงานได้ทันที เพราะฝึกซ้อมอยู่เป็นประจำ แต่ถ้าเป็นฝ่ายพลเรือนจะไม่ใช่เช่นนั้น ดังนั้นผู้ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อฝึกกำลังทุกภาคส่วน ให้ทำงานได้ดี จึงไม่ใช่เรื่องง่าย ตัวอย่างเช่น การร่วมงานกับภาคพลเรือนจังหวัดน่าจะยากมาก แต่ถ้าเป็นระดับชุมชนจะสามารถฝึกกำลังได้ดี หากเกิดสถานการณ์เช่นนี้ เราจะแก้ไขอย่างไร

นอกจากนี้ต้องพิจารณาการแบ่งภารกิจในการซ้อมและการร่วมมือกันทำงาน ทั้งซ้อมย่อย ซ้อมใหญ่ เช่น เมื่อเกิดเหตุผู้นำชุมชนจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเมื่อไร และอาจต้องซ้อมหลายรูปแบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น จากประสบการณ์เป็นแพทย์อาสาสมัครที่ภูเก็ต จะซ้อมหลายแบบตามสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งหากมีการซ้อมหลายรูปแบบเช่นนี้จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับภาคพลเรือน และต้องมีผู้

รับผิดชอบทำกรอบการซ่อมแผนให้ชัดเจน เช่น ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) อาจรับเป็นเจ้าภาพทำกรอบการซ่อมแผน ซึ่งเรื่องนี้ต้องทำให้ชัดเจน

ทั้งนี้ยังต้องคำนึงถึงการเชื่อมการทำงานของ ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายประเมินผล การปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติและการตัดสินใจร่วมกัน เช่น การจำแนกระดับความรุนแรงของสถานการณ์ของโรงงาน ชุมชน ที่ยังต่างกันอยู่ เพราะฉะนั้นหากกล่าวว่ ปภ. มีหน้าที่ดูแลเรื่องนี้ จึงต้องสร้างเงื่อนไข ว่าแต่ละระดับต้องประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง

ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา เจ้าหน้าที่ดับเพลิงจะเป็นผู้แจ้งและประเมินสถานการณ์ ในขณะที่ประเทศไทยใช้การประเมินตนเอง คือ ให้โรงงานประเมินสถานการณ์และระดับภัยเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน จากประสบการณ์ที่พบ หากมีการแจ้งผู้ประกอบการจะกลัวว่าจะสร้างความตื่นตระหนกให้กับสังคม เช่น เกิดเหตุที่ห้างสรรพสินค้า แต่ถ้าแจ้งเหตุไปแล้วหากควบคุมลูกค้าไม่ได้ เขาจะทำอย่างไร ดังนั้นจะร่วมมือทำงานระหว่างหน่วยงานจะทำงานอย่างไร เพราะจะมีปัญหาเรื่องเทคนิค เคมีภัณฑ์ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ถ้าสิ่งเหล่านี้เป็นเงื่อนไขการจำแนกระดับความรุนแรงของสถานการณ์ จะต้องมีระบบการแจ้งเตือนที่ต้องตกลงกันไว้ล่วงหน้า ซึ่งต้องไปทำรายละเอียดต่อไป

นอกจากนี้ จะต้องออกแบบระบบบัญชาการสถานการณ์และฝึกซ้อมทีมงานของศูนย์บัญชาสถานการณ์ฉุกเฉิน เพราะหากเกิดเหตุจะต้องควบคุมและวางแผนแก้ไขสถานการณ์ได้ เช่น การอพยพเคลื่อนย้ายประชาชน การจัดจราจรในภาวะฉุกเฉินของพื้นที่ หากเกิดเหตุใน

ระยองหรือมาบตาพุด แล้วขาดการดูแลสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจทำให้ถนนทั้งสายอาจเป็นอัมพาตเพราะทุกคนใช้เส้นทางเดียวกัน

ประเด็นที่ ๓ ต้องมีระบบการสืบสวนสอบสวนหลังเกิดภัย เพื่อนำข้อมูลและบทเรียนที่ได้มาป้องกันภัยที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ในต่างประเทศจะมีหน่วยสืบสวนสอบสวน (Investigation) เพื่อหาสาเหตุ เช่น ไฟไหม้เพราะอะไร หากเกิดจาก วัสดุ การก่อสร้าง สัญญาณเตือนภัย แล้วไปแจ้งตำรวจก็อาจจะไม่ได้ผลลัพธ์ที่ดีพอ เพราะตำรวจอาจจะขาดทักษะในเรื่องเทคนิค

ประเด็นที่ ๔ ศึกษาเพิ่มเติม เรื่อง การสืบสวนสอบสวน การประกันภัยรวมหมู่ ค่าใช้จ่าย หากมีการจ่ายค่าเสียหายหลังเกิดเหตุ จะต้องแยกเป็น ๒ ส่วน ว่า เป็นเอกชน หรือ สาธารณภัย หากเป็นสาธารณภัยจะใช้งบประมาณตามกรอบข้อกำหนดที่ดำเนินการอยู่ในประเด็นหลักที่เสนอไป ก็ไม่มีผู้ได้แย้ง มีแต่เสนอความเห็นเพิ่มเติมแต่มีประเด็นที่ยังเห็นต่างกันคือการกำหนดผู้เข้าวิเคราะห์สถานการณ์ อาจจะดึงสองฝ่ายมาร่วมกัน ถ้าเราสามารถทำแผนด้วยกันได้ หากทุกฝ่ายทำแผนด้วยกันและวางแผนร่วมกัน ประเด็นนี้จะไม่เป็นปัญหามากนัก

เราเชื่อว่าเมื่อกลับไปทำข้อเสนอเพื่อปรับยุทธศาสตร์ที่มีอยู่ให้สามารถนำไปศึกษาปฏิบัติได้ชัดเจน เป็นรูปธรรมอย่างทุกฝ่ายอยากให้เห็น สุดท้ายหวังว่าภารกิจนี้จะดำเนินต่อไป หากมีการดำเนินการนี้ในระยองหรือมาบตาพุดน่าจะช่วยให้ประเทศมีต้นแบบรูปแบบที่ชัดเจนก่อนที่จะขยายเรื่องนี้ต่อไป

บทสรุปที่ได้จากทุกท่านจะเป็นประโยชน์ต่อจังหวัดระยองและมาบตาพุด และจะเป็นรากฐานให้กับประเทศต่อไป

สรุปข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗

ยุทธศาสตร์	มาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบที่กำหนดไว้ตามแผนฯ	สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน	ข้อเสนอแนะ
<p>๑</p> <p>การป้องกันและลดผลกระทบ</p>	<p>๑) การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารจัดการสาธารณภัย เพื่อจัดทำฐานข้อมูล จัดทำฐานข้อมูลด้านสาธารณภัยให้สมบูรณ์ ทันสมัย สามารถเชื่อมต่อบริบบข้อมูลได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับประเทศถึงระดับท้องถิ่นและองค์การระหว่างประเทศ</p> <p>๒) การป้องกันพื้นที่เสี่ยงภัยให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการประเมินความเสี่ยงภัยและจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยของทุกประเภทตามขอบเขตสาธารณภัยที่กำหนดไว้ในแผนฯ</p> <p>๓) การพัฒนาแผนหลักและแผนปฏิบัติการด้านสาธารณภัย โดยการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการของภัยทุกประเภท</p> <p>๔) การส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในรูปแบบการเรียน การสอน แก่สาธารณชน โดยการจัดทำแผนส่งเสริมการสร้างความรู้และความตระหนักเรื่องสาธารณภัยแก่สาธารณชน</p> <p>๕) การป้องกันสาธารณภัยโดยใช้มาตรการด้านโครงสร้าง</p> <p>๖) การป้องกันสาธารณภัยโดยใช้ธรรมชาติหรือปรับปรุงระบบนิเวศ</p> <p>๗) การวิจัยและพัฒนาเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการวิจัยและพัฒนาเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ</p> <p>๘) การถ่ายเทความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยจัดทำแนวทางและมาตรการการประกันภัยจากสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ</p>	<p>๑) ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลสารเคมีที่ใช้ในอุตสาหกรรมในพื้นที่อย่างครบถ้วน ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะสำหรับโรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุข ซึ่งจำเป็นต้องเตรียมพร้อมในการรักษาพยาบาล หากเกิดสาธารณภัยสารเคมีเกิดขึ้น</p> <p>๒) การประเมินความเสี่ยงและอันตรายของสารเคมี ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ไม่ครอบคลุมสารเคมีทุกชนิดที่ใช้ในโรงงาน</p> <p>๓) ไม่ดำเนินการตามรายละเอียดและมาตรการป้องกันและลดผลกระทบ และมาตรการติดตามตรวจสอบที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p> <p>๔) ขั้นตอนในการควบคุมผู้รับเหมาก่อสร้างโรงงานและการตรวจรับงานตามมาตรฐานที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในประเทศไทย ไม่เพียงพอในการป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในการก่อสร้าง</p> <p>๕) คนงาน โรงเรียน วัด และประชาชนทั่วไปในชุมชน ไม่เข้าใจความเสี่ยงต่างๆ ของอุบัติเหตุสารเคมีที่อาจเกิดขึ้น ไม่ทราบวิธีป้องกันตนเองเบื้องต้น และไม่ทราบวิธีการและเส้นทางกรอพยพที่เหมาะสมในแต่ละกรณี</p> <p>๖) การจัดทำผังเมืองที่ผ่านมา ไม่มีการแบ่งพื้นที่สำหรับแนวป้องกันในแต่ละโรงงาน และแนวกันชนระหว่างนิคมอุตสาหกรรมกับชุมชน ดังนั้น เมื่อเกิดสาธารณภัยสารเคมีขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างรวดเร็ว</p>	<p>๑) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารจัดการสาธารณภัยสารเคมีให้สมบูรณ์ ทันสมัย และสามารถเชื่อมต่อบริบบข้อมูลได้ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ</p> <p>๒) ให้มีการเปิดเผยข้อมูลสารเคมีทุกชนิดที่ใช้ในอุตสาหกรรมในพื้นที่ ทั้งชนิด ประเภท และปริมาณ ต่อหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และประชาชนในพื้นที่ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยข้อมูลสารเคมีที่เปิดเผยต้องประกอบด้วย ลักษณะของสารแต่ละชนิด การขนส่ง-การจัดเก็บ-การใช้-การกำจัด ความเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และแนวทางการป้องกันพิษเบื้องต้น และจัดทำเป็นฐานข้อมูลสารเคมี สำหรับทุกหน่วยงาน</p> <p>๓) จัดทำแผนที่ของพื้นที่เสี่ยงภัยให้ครบถ้วนทุกสถานการณ์ความเสี่ยง โดยแบ่งเป็นอุบัติภัยของแต่ละสารเคมีหรือกลุ่มสารเคมี จำแนกความเสี่ยงแต่ละเดือนตามทิศทางลมหลัก และแต่ละระดับความรุนแรง เช่น การรั่วไหลบางส่วน หรือแตกออกมาทั้งถัง หรือแตกหลายถังพร้อมกัน เป็นต้น รวมทั้งต้องจัดเตรียมในกรณีที่มีสถานการณ์ระเบิด หรือไฟไหม้ เกิดขึ้นร่วมด้วย และสถานการณ์ก่อการร้ายหลายพื้นที่พร้อมกัน</p> <p>๔) จัดทำแผนที่ความเสี่ยงภัย โดยต้องแสดงขอบเขตพื้นที่และชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบในแต่ละสถานการณ์ การคาดการณ์ความเข้มข้นของสารเคมีในพื้นที่เสี่ยง การคาดการณ์รัศมีของผลกระทบจากแรงระเบิดหรือไฟไหม้ เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงต่างๆ เช่น คนงานก่อสร้าง ที่พักคนงาน โรงเรียน วัด ฯลฯ และจัดทำเป็นฐานข้อมูล ส่งให้กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมต่อไป</p> <p>๕) จัดทำและเผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชน ในการเตรียมความพร้อมและการอพยพในกรณีอุบัติเหตุสารเคมี ซึ่งอย่างน้อย ควรประกอบด้วย กลุ่มของสารเคมีที่ใช้อยู่ในพื้นที่ ระบบการขนส่ง-การจัดเก็บ-การใช้-การกำจัด ความเสี่ยงและการป้องกันตนเองเบื้องต้น การแจ้งเตือนและการแจ้งภัย การเตรียมตัวและการอพยพ</p> <p>๖) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือ ให้ประชาชนทุกกลุ่มและทุกชุมชนซึ่งรวมถึงคนงานก่อสร้าง เด็กหญิงมีครรภ์ คนชรา ผู้พิการ ผู้ป่วย และผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่หรือทำงานในพื้นที่เป็นการชั่วคราวด้วย</p> <p>๗) กำกับการดำเนินงานตามมาตรการแนวป้องกัน (Protection strip) รอบโรงงาน และมาตรการพื้นที่กันชน (Buffer Zone) รอบพื้นที่อุตสาหกรรมโดยเคร่งครัด</p> <p>๘) พัฒนาระบบประกันสาธารณภัยสารเคมี โดยให้ผู้ประกอบการเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายค่าเบี้ยประกันตามความเสี่ยงของแต่ละโรงงาน และบริษัทประกันเป็นผู้รับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นในทันที</p>
<p>๒</p> <p>การเตรียมความพร้อม</p>	<p>๑) การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศถึงระดับชุมชน</p> <p>๒) การพัฒนาระบบการพยากรณ์และการแจ้งเตือนภัย ตั้งแต่ระดับประเทศถึงระดับท้องถิ่น</p> <p>๓) การพัฒนาศักยภาพของระบบสื่อสาร</p> <p>๔) การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ</p> <p>๕) การเตรียมปัจจัยสี่เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย</p> <p>๖) การเตรียมสนับสนุนด้านทรัพยากรและพลังงาน เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>๗) การเตรียมบุคลากรเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>๘) การเสริมสร้างความพร้อมของท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p>	<p>๑) แม้ว่าปัจจุบันจะมีการจัดทำและแนะนำโปรแกรมการพยากรณ์สาธารณภัยแต่ยังไม่มีการนำมาใช้อย่างจริงจังในการพยากรณ์ขอบเขตของสาธารณภัย จึงทำให้ไม่สามารถระบุขอบเขตของการได้รับผลกระทบได้อย่างถูกต้อง</p> <p>๒) ระบบแจ้งเตือนภัยยังไม่ชัดเจน ลำช้า มีขั้นตอนมาก โดยมีขั้นตอนการแจ้งถึง ๕ ขั้นตอนกว่าจะถึงประชาชนทั่วไป และไม่ทั่วถึง</p> <p>๓) การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่ครอบคลุมทุกชุมชนและทุกกลุ่มในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยเฉพาะโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่ไม่ทราบแนวปฏิบัติในกรณีที่เกิดสาธารณภัย จนมีคำสั่งให้นักเรียนมารวมตัวกันที่สนามกลางแจ้งซึ่งกลายเป็นความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นสำหรับเด็กนักเรียน</p> <p>๔) ไม่มีการเตรียมความพร้อมสำหรับพื้นที่ที่ระบุว่าเป็นพื้นที่อพยพ</p>	<p>๑) จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับชุมชน</p> <p>๒) สำหรับจังหวัดระยอง ซึ่งได้จัดทำแผนปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านสารเคมีและวัตถุอันตรายแล้ว ควรจัดให้มีกระบวนการให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมทบทวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีเพื่อสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างแผนระดับจังหวัด แผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนของชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัย</p> <p>๓) จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี ในระหว่างการขนส่งตามรูปแบบการขนส่งสารเคมี ทั้งทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางท่อ และทางเรือ (หรือทางทะเล)</p> <p>๔) พัฒนาแบบจำลองการพยากรณ์ความรุนแรง ของผลกระทบจากสาธารณภัยสารเคมีในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยจำแนกตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น จำแนกตามประเภทของสารเคมี แหล่งกำเนิด ฤดูกาลและทิศทางลม ช่วงเวลาที่เกิดเหตุผล (กลางวัน-กลางคืน) และอุบัติเหตุสารเคมีต่อเนื่อง</p> <p>๕) พัฒนาระบบแจ้งเตือนภัย โดยลดขั้นตอนการแจ้งเตือนภัยจาก ๕ ขั้นตอนให้เหลือ ๓ ขั้นตอน กำหนดรูปแบบการแจ้งข่าวสารการเตือนภัยให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการสับสน และเพิ่มช่องทางการสื่อสารให้ครอบคลุมประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยให้มากที่สุด</p> <p>๖) เตรียมบุคลากรเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้</p> <p>๖.๑) เพิ่มอัตรากำลังสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปก. อปท. สสจ. และหน่วยงานอาสาสมัครต่างๆ</p>

ยุทธศาสตร์	มาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบที่กำหนดไว้ตามแผนฯ	สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน	ข้อเสนอแนะ
			<p>๖.๒) เสริมศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินของบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๖.๓) จัดตั้งและพัฒนาระบบอาสาสมัครป้องกันภัยสารเคมีในชุมชน</p> <p>๗) เตรียมความพร้อมของพื้นที่อพยพ และการจัดทำแผนจรรยาจรจากจุดต่างๆไปสู่พื้นที่อพยพ รวมถึงยานพาหนะที่ใช้ในการอพยพ</p> <p>๘) เสริมสร้างความพร้อมของท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>๙) ให้มีการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ</p> <p>๙.๑) การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในหลายระดับ ทั้งแบบ Command post exercise และ Field exercise</p> <p>๙.๒) การฝึกซ้อมแผนฯ ในระดับชุมชน ต้องครอบคลุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัยในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และครอบคลุมทุกชุมชนในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และจากนั้นต้องทำการซ้อมทุกปี</p> <p>๙.๓) การฝึกซ้อมแผนฯ ทุกครั้งต้องมีคณะผู้เชี่ยวชาญอิสระทำการประเมินผลการฝึกซ้อมแผนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนและการปรับปรุงการปฏิบัติตามแผนต่อไป</p> <p>๙.๔) การฝึกซ้อมแผนฯ ตามที่ระบุไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ควรดำเนินการภายใต้การดูแลของคณะกรรมการหรือคณะทำงานชุดเดียวกัน</p>

<p>๓ การจัดการ ในภาวะฉุกเฉิน</p>	<p>๑) การจัดตั้งศูนย์บัญชาการในทุกระดับ</p> <p>๒) การเชื่อมโยงระบบติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานให้ใช้งานได้ขณะเกิดภัย</p> <p>๓) การสนธิกำลังเข้าช่วยเหลือและควบคุมสถานการณ์ โดยเน้นการปฏิบัติการค้นหาและช่วยชีวิต และการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลผู้ประสบภัย รวมทั้งการซ่อมแซมฉุกเฉิน</p> <p>๔) การรักษาพยาบาลผู้ประสบภัย โดยการจัดระบบการแพทย์และการสาธารณสุขฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๕) การจัดการศพ โดยการจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์เก็บรักษาศพ และการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล</p> <p>๖) การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจัดทำข่าวสถานการณ์ภัยพิบัติที่ถูกต้อง เผยแพร่ให้สาธารณชนทราบทุกระยะ เพื่อลดความตื่นตระหนก</p>	<p>๑) ระบบปัจจุบันกำหนดให้ผู้ประกอบการและการนิคมอุตสาหกรรมเป็นผู้ประเมินระดับความรุนแรง ซึ่งพิจารณาเฉพาะขีดความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ โดยไม่พิจารณาถึงความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชน</p> <p>๒) ไม่มีการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ แม้ว่าเหตุการณ์จะลุกลามและส่งผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก</p> <p>๓) ไม่มีการประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ทำให้เกิดปัญหาในการประสานงาน และระบบการสนธิกำลังยังไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่เสี่ยง เช่นนักเรียน ไม่ได้รับความช่วยเหลือ</p> <p>๔) ไม่มีการแจ้งข่าวสารที่ชัดเจนเพียงพอให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยพิบัติ เพื่อจะได้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง และลดความตื่นตระหนกของสาธารณชนในพื้นที่</p>	<p>๑) ทุกครั้งที่เกิดอุบัติเหตุสารเคมีให้มีการจัดตั้งศูนย์บัญชาการ เพื่อเป็นกลไกในการควบคุมและสั่งการ</p> <p>๒) ศูนย์บัญชาการต้องทำหน้าที่ในการประเมินระดับความรุนแรงของอุบัติเหตุสารเคมี ทุกครั้ง และทุกระดับ โดยกำหนดให้มีคณะผู้ประเมินสถานการณ์ ประกอบด้วยหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรือ คณะทำงานทางด้านเทคนิคทำการประเมินสถานการณ์ ร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ให้มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินสำหรับแต่ละโรงงานเอาไว้ตั้งแต่ในระบการเตรียมความพร้อม</p> <p>๓) การประเมินระดับความรุนแรงจะต้องพิจารณาทั้งขีดความสามารถในการระงับเหตุ และระดับความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน</p> <p>๔) ศูนย์บัญชาการระดับท้องถิ่นต้องเตรียมความพร้อมเต็มที่ ในการดำเนินการทุกครั้งที่มีการแจ้งภัย แม้จะประเมินว่าเป็นความรุนแรงในระดับที่ ๑</p> <p>๕) ศูนย์บัญชาการระดับจังหวัดจะต้องเตรียมความพร้อมเต็มที่ ในการดำเนินการทุกครั้ง ที่มีการประเมินความรุนแรงของสาธารณภัยในระดับที่ ๒</p> <p>๖) ศูนย์บัญชาการควรสนธิกำลังเข้าช่วยเหลือและควบคุมสถานการณ์ โดยการประกาศพื้นที่ประสบสาธารณภัยสารเคมี เพื่อให้มีอำนาจสั่งการในการสนธิกำลังและมีงบประมาณในการดำเนินการได้ทันที</p> <p>๖.๑) ควรให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนแก่พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียน โรงพยาบาล</p> <p>๖.๒) การช่วยเหลือต้องเป็นไปตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี และหากมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างอื่น ต้องรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทราบก่อน</p> <p>๖.๓) จัดระบบการรายงานตัวเพื่อเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความสับสนในการดำเนินการช่วยเหลือ</p> <p>๖.๔) จัดระบบการรักษาพยาบาลผู้ประสบภัย</p> <p>๖.๕) จัดระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีที่กำลังเกิดอุบัติเหตุ</p> <p>๖.๖) เตรียมแผนฉุกเฉินในกรณีที่ต้องย้ายโรงพยาบาล</p> <p>๗) จัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจัดทำข่าวสถานการณ์ภัยพิบัติที่ถูกต้อง เผยแพร่ให้สาธารณชนทราบทุกระยะ และศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ต้องจัดเตรียมการแถลงข่าวและทีมงานเผยแพร่ข้อมูล เพื่อป้องกันความสับสนและความตระหนกของสาธารณชน</p>
	<p>หน้า ๓๒</p>		<p>หน้า ๓๓</p>

ยุทธศาสตร์	มาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบที่กำหนดไว้ตามแผนฯ	สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน	ข้อเสนอแนะ
<p style="text-align: center;">๕ การจัดการ หลังเกิดภัย</p>	<p>๑) การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย</p> <p>๒) การฟื้นฟูผู้ประสบภัย สัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า</p> <p>๓) การบูรณะสิ่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เสียหาย</p> <p>๔) การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานที่เสียหาย</p> <p>๕) การจัดการสภาพแวดล้อมในพื้นที่ประสบภัย</p> <p>๖) การรายงานและติดตามประเมินผล โดยการจัดทำรายงานความเสียหายจากสาธารณภัย และติดตามประเมินผลการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยและการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ประสบภัย</p> <p>๗) การประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศในการฟื้นฟูบูรณะ โดยการจัดทำโครงการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ</p> <p>๘) การเรียนรู้จากบทเรียนสาธารณภัยที่ผ่านมา</p>	<p>๑) การสืบสวนหลังเกิดอุบัติเหตุ ดำเนินการโดยหน่วยงานที่รับค่าจ้างจากโรงงานที่เกิดอุบัติเหตุ ทำให้เกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>๒) การเร่งเก็บกู้และปรับปรุงพื้นที่อาจทำให้หลักฐานถูกทำลาย ทั้งที่การสอบสวนยังไม่ยุติ เช่น ถังสารเคมีที่รั่วไหล ต้นไม้ที่ถูกสารเคมี เป็นต้น</p> <p>๓) ไม่มีการเผยแพร่ผลการสืบสวนต่อสาธารณะ</p> <p>๔) ไม่มีระบบที่ชัดเจนในการนำผลการสืบสวนไปปรับปรุงแผนและระบบการป้องกันและรับมืออุบัติเหตุ</p> <p>๕) ผู้ประกอบการโรงงานที่เกิดอุบัติเหตุแสดงความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นในขอบเขตที่จำกัด</p> <p>๖) ยังไม่มีระบบประกันภัยที่ครอบคลุมถึงประชาชน ที่อาจได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุ แม้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะมีผลให้ประชาชนได้รับความเจ็บป่วยนับเป็นพันคน แต่กลับไม่พบว่า มีการร้องทุกข์กล่าวโทษจากหน่วยงานรัฐ ทั้งในทางแพ่งและทางอาญา</p>	<p>๑) จัดทำระบบประกันภัยรวมหมู่ของผู้ประกอบการแต่ละโรงงาน ที่ครอบคลุมผลกระทบและความเสียหายในทุกด้านที่อาจเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุต่อประชาชนและชุมชน เช่น ความเสียหายต่อทรัพย์สิน พืชผล สัตว์เลี้ยง การเจ็บป่วย บาดเจ็บ พิการ และเสียชีวิต เป็นต้น</p> <p>๒) ผู้ประกอบการโรงงานต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างชัดเจน โดยการประกาศขอโทษต่อสาธารณะและดูแลเยี่ยมเยียนผู้ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุของโรงงาน</p> <p>๓) จัดตั้งกองทุนเพื่อเยียวยาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ ในระยะยาว โดยกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ประกอบการแต่ละโรงงาน ต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตามอัตราที่กำหนดทุกครั้งที่เป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อพัฒนาระบบความรับผิดชอบต่อผลกระทบในระยะยาวและผลกระทบแบบสะสมเรื้อรัง</p> <p>๔) การสืบสวนหลังเกิดอุบัติเหตุ (After Incident Investigation) ต้องดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นอิสระ โดยไม่รับค่าตอบแทนใดๆ หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับโรงงานที่เป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ และจัดทำเป็นรายงานเผยแพร่ต่อสาธารณะในระยะเวลาที่เหมาะสมและรวดเร็ว เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะเดียวกันที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีก</p> <p>๕) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการสืบสวนหลังเกิดภัย และการปรับปรุงระบบการป้องกันและรับมืออุบัติเหตุของโรงงานและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปรับปรุงแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุภัยสารเคมีของจังหวัด โดยอาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงและตัวแทนชุมชน ในการกำกับ ติดตาม เผยแพร่ และสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากรายงานผลการสืบสวน</p>

กำหนดการสัมมนาวิชาการ เรื่อง

“การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง
ตามกรอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗”
วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เวลา ๐๗.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

๐๗.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.

ลงทะเบียน

๐๘.๔๕ - ๐๙.๓๐ น.

พิธีเปิดการสัมมนา

• ชมวีดิทัศน์ “อุบัติเหตุภัยสารเคมี ความลับที่รู้เมื่อสาย”

• เหตุผลและความจำเป็นในการสัมมนาฯ โดย

ท่านผู้หญิง ดร.สุธาวัลย์ เสถียรไทย ประธานคณะกรรมการการศึกษา สนับสนุน และติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอ ของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยการแก้ไขปัญหามลกระทบต่อสุขภาพ : กรณีผลกระทบจากอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุดและจังหวัดระยอง

• กล่าวเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมีกับความเชื่อมั่นของประชาชน” โดย

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

๐๙.๓๐ - ๑๐.๐๐ น.

บรรยายพิเศษ “แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗” โดย

นายอนุชา โมกขะเวส อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

๑๐.๐๐ - ๑๐.๒๐ น.

พักรับประทานอาหารว่าง

๑๐.๒๐ - ๑๐.๔๐ น.

นำเสนอ “กรอบยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี” โดย

นายแพทย์วิพุธ พูลเจริญ ประธานคณะทำงานยกร่างข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสารเคมี จ.ระยอง

๑๐.๔๐ - ๑๑.๓๐ น.

นำเสนอ “ข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.ระยอง” โดย

อ.ดร.เดชรัต สุขกำเนิด คณะทำงานยกร่างข้อเสนอต่อการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑๑.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

ซักถาม อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในภาพรวม

๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.

พักรับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.

การอภิปรายและให้ความเห็นต่อข้อเสนอการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเตรียมความพร้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการหลังเกิดภัย

ดำเนินรายการโดย **อ.ดร. เดชรัต สุขกำเนิด**

๑๕.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.

ประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมและกล่าวปิดประชุม
โดย **นายแพทย์วิพุธ พูลเจริญ**

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา

๑. คุณกษพร นิลปักษ์ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๒. คุณกษพรธน นราวีระวุฒิ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
๓. คุณกฤตยา เลิศสวัสดิ์ สถาบันวิจัยระบบพัฒนาศักดิ์ สำนักงานศาลยุติธรรม
๔. คุณกรรณิการ์ แทนคำ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
๕. คุณกรรณิการ์ บรรณเทิงจิตร สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๖. คุณกอบชัย บุญอรณะ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.ชลบุรี
๗. คุณกิกจจา ภูมมา บริษัท ปตท.เคมีคอล จำกัด มหาชน
๘. นพ.กิกจจา เรืองไทย บริษัท มาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด
๙. คุณชนิษฐา แซ่เอี้ยว สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๑๐. คุณขวัญยีน ศรีเปาระยะ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
๑๑. คุณจอมเจตน์ ตัวงสุข การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๒. คุณจันทร์เพ็ญ พันธุ์พิริยะ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๑๓. รศ.จิราพร ลิ้มปานานนท์ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (มพบ.)
๑๔. ดร.จิรพา บุญญวง สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ
๑๕. คุณฉัตรชัย เจียมสุขุม บริษัทไออาร์พีซี จำกัด มหาชน
๑๖. พล.ต.หม่อมเจ้า เฉลิมศึก ยุคล กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก
๑๗. คุณชนาธิป วัฒนระนาเกษม สำนักงานสาธารณสุข จ.ระยอง
๑๘. พ.จ.อ. ขวสิน พุ่มเจริญ องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง
๑๙. นพ.ชาติวุฒิ จำจด ร.พระยอง
๒๐. คุณชญนเดช พรหมเศรษฐี เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม
๒๑. คุณชูศักดิ์ ศิลปศาสตร์ บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมีคอล จำกัด
๒๒. คุณชญเกียรติ ตั้งยิ่งยง บริษัทไทย โพลีเอทีทิล จำกัด และบริษัทไทยโพลีคาร์บอนเนต จำกัด
๒๓. คุณฐนิตา สุวรรณกิตติ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๒๔. คุณฐานิต มีสมวัฒน์ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๒๕. คุณฐิติพร คัทฎฐา สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๒๖. คุณณัญจนา ลือตระกูล สำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
๒๗. คุณณัฐธัญ ละอองทอง บริษัท เอ็นพีซีเซฟตี้แอนด์ เอ็นไวรอนเมนทอล
๒๘. คุณณัฐวุฒิ หัตถกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๒๙. คุณณัฐสุน อินทรารูธ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓๐. คุณดวงฤทัย ตียิ่ง เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๓๑. รศ.ดร.ดวงเดือน ไกรลาศ มหาวิทยาลัยศิลปากร
๓๒. คุณดวงแก้ว ตั้งใจตรง แผนงานสร้างเสริมการเรียนรู้กับสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อการพัฒนา
๓๓. อ.ดร.เดชรัต สุขกำเนิด มูลนิธินโยบายสุขภาวะ (มนส.)
๓๔. คุณทวี หอมหวล เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๓๕. คุณทศพร ชัดประเสริฐ บริษัท ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)
๓๖. รศ.ทัศนีย์ ดีจูกลม มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๓๗. คุณธงชัย แสงจันทร์ เทศบาลนครระยอง
๓๘. คุณธงไชย พรมนาค เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๓๙. คุณธัญญาภรณ์ สุรภักดิ์ มูลนิธินโยบายสุขภาวะ (มนส.)
๔๐. คุณธีระพงษ์ รอดประเสริฐ สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
๔๑. คุณนพมณี สงวนพงศ์ สำนักงานสาธารณสุข จ.ชลบุรี
๔๒. คุณนราพร อินทร์แดนดอน เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๔๓. คุณนาฏองค์ เจริญสันติสุข สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข
๔๔. คุณนันทนา เมฆประสาธ ศูนย์บริการแพทย์ฉุกเฉิน
๔๕. ดร.นันทวรรณ วิจิตรวาทการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
๔๖. คุณนันทน์ภัส วิเศษสิทธิกุล เทศบาลตำบลบางจัก
๔๗. คุณน้อย ใจตั้ง เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๔๘. คุณนุชนารถ นาคขำ นักวิชาการอิสระ
๔๙. คุณบัณฑิต อนุรักษ์ คณะวิทยาศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
๕๐. คุณบุญเดช ภูริยากร บริษัทไออาร์พีซี จำกัด มหาชน
๕๑. คุณประวิทย์ รอบกิจ เทศบาลเมืองมาบตาพุด
๕๒. คุณประสงค์ แสนใจกล้า สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.ระยอง
๕๓. คุณประเสริฐ พัฒนาศาพร บริษัท มาบตาพุดโอเลฟินส์ จำกัด
๕๔. คุณประเสริฐ วงษ์ศรี เทศบาลตำบลทับมา
๕๕. คุณปรัชญา สมะลาภา ทอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๕๖. คุณปราณี จิตติราษฎร์ เทศบาลตำบลทับมา
๕๗. คุณปริษา ปิยะจันทร์ มหาวิทยาลัยเกริก
๕๘. คุณปวีณา คำแบ่ง กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
๕๙. คุณปานท์ มากจันทร์ สมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย
๖๐. คุณปิติพร จันทร์ทัด ณ อยู่ทยา สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๖๑. คุณปิยะพฤษ รัชชตานนท์ชัย กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
๖๒. คุณผูก ช่วยผดุง เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๖๓. คุณพงศ์จักรกฤษณ์ สิทธิบุศย์ ศูนย์สมาชิกเครือข่ายสุขภาพ จ.สตูล
๖๔. ผศ.ดร.ภก.พงศ์เทพ สุธีรวุฒิ สถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้
๖๕. ผศ.ดร.พยอม รอดมงคลดี ม.ราชภัฏรำไพพรรณี
๖๖. คุณพรทิพย์ จิรศรีสกุล กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
๖๗. คุณพรรณิ บัวเสก มหาวิทยาลัยเกริก
๖๘. คุณพลินี เสริมสินสิริ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๖๙. คุณพลิดามิน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๗๐. ผศ.ดร.พัชรพพร เกิดมงคล คณะสาธารณสุขศาสตร์ ม.มหิดล
๗๑. คุณพัชรี วีระนนท์ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
๗๒. คุณพัทธนันท์ พ่อคำ มูลนิธินโยบายสุขภาวะ (มนส.)
๗๓. คุณพิชานันท์ ขวัญประเสริฐ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๗๔. คุณเพ็ญศรี วุฒิเศรษฐ์ไพบูลย์ ด้านศุลกากรมาบตาพุด
๗๕. คุณไพฑูรย์ งามมุก กองสุขภาพิบาลสิ่งแวดล้อมสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

๗๖. คุณภัทรภรณ์ รัตนา สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๗๗. คุณภาณี สวัสดิรักษ์ เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม
๗๘. คุณภาวินี จันทร์สำราญ กรมองค์การระหว่างประเทศ
กระทรวงต่างประเทศ
๗๙. คุณภูษิต โภคพลภรณ์ โรงเรียนมาบวิถ์มาบขลุ่ย จ.ระยอง
๘๐. คุณมนตรี ลุนสมบัติ โรงเรียนมาบตาพุดพันวิทยาการ จ.ระยอง
๘๑. ศ.ดร.มนัสกร ราชากรกิจ ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติด้านการจัดการ
สิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๘๒. คุณยุทธนา จำปาหอม กรมธุรกิจพลังงาน
๘๓. คุณยุวดี จอมพิทักษ์ สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
๘๔. คุณรัตนา เอิบกิง สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๘๕. คุณรังษิ จัยมณี หอการค้าจังหวัดระยอง
๘๖. คุณรัชนิกร ดารามาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘๗. คุณเริงชัย ต้นสกุล คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและ
สุขภาพ (เฉพาะกาล)
๘๘. คุณรุจีพัทธ์ โรจนกุล นักวิชาการอิสระ
๘๙. คุณรุ่งทอง นิมประเสริฐ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ (พม.)
๙๐. คุณลาวัลย์ จีระพงษ์ กรมส่งเสริมการเกษตร
๙๑. รศ.ดร.เลอสรวง เมฆสุด ศูนย์ความเป็นเลิศแห่งชาติด้านการจัดการ
สิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๙๒. คุณเล็ก อ่ามะวี เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๙๓. คุณวชิรญาณ บำรุงสุนทร เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๙๔. คุณวรรณภา หนองพงษ์ นักวิชาการอิสระ
๙๕. คุณวันชัย กลางณรงค์ สมาคมส่งเสริมและพัฒนาการแพทย์แผนไทย
จ.สุราษฎร์ธานี
๙๖. คุณวชิโรบล แสงสว่าง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
๙๗. คุณวราภรณ์ ขาญจวิชัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
๙๘. คุณวลัยพร मुखสุวรรณ มูลนิธิบูรณะนิเวศ (มบน.)
๙๙. รศ.วิลาวัลย์ เสนารัตน์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๐๐. นพ.วิพุธ พูลเจริญ คณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการ
ประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ
๑๐๑. คุณวอริตี วิภาวัฒน์วงศ์กร สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จ.สมุทรปราการ
๑๐๒. คุณวีรศักดิ์ ไชยดีไพศาล บริษัท ปตท.เคมีคอล จำกัด
๑๐๓. คุณวุฒิชัย เจตนากุล สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๑๐๔. คุณศิริพงษ์ พวงสุดรัตน์ บริษัท ไทยโพลีเอททิลีน จำกัด
๑๐๕. คุณเวชสุวรรณ อาจวิชัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จ.สระบุรี
๑๐๖. คุณศรินธร สุกสอาด นักวิชาการอิสระ
๑๐๗. คุณศศิวิมล แนวทอง กรมควบคุมมลพิษ
๑๐๘. คุณศิริพร วชิราสุริยา กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย
๑๐๙. คุณศิรินา ปวโรฬารวิทยา บริษัท บุติคินิวซีตี จำกัด (มหาชน)
๑๑๐. คุณศุภกิจ นันทะวการ คณะกรรมการองค์การอิสระด้าน
สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (เฉพาะกาล)
๑๑๑. คุณศุภชัย รินสม บริษัทอินนิออส เอบีเอส ประเทศไทย (จำกัด)
๑๑๒. นพ.ศุภชัย เอี่ยมกุลวรรณ รพ.มาบตาพุด
๑๑๓. คุณสมพร เพ็งคำ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๑๑๔. คุณสว่าง กระจับเงิน เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๑๑๕. ดร.สร้อยสุตา เกสรทอง สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
๑๑๖. ศ.ดร.สันทัต ศิริอนันต์ไพบูลย์ คณะกรรมการองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม
และสุขภาพ (เฉพาะกาล)
๑๑๗. รศ.ดร.สัมพันธ์ สิงห์ราชวราพันธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๑๘. ผศ.ดร.สรันยา เฮงพระพรหม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๑๙. คุณสิทธิมา ชูณหอไธย เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๑๒๐. คุณเสขศิริ ปิยะเวท บริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัดมหาชน
๑๒๑. คุณสุจิตรา สามัคคีธรรม มหาวิทยาลัยเกริก
๑๒๒. คุณสุดารัตน์ โพธิ บริษัท สยามแผ่นเหล็กวิลาส จำกัด
๑๒๓. คุณสุทัศน์ มังคละคีรี สำนักเทคโนโลยีความปลอดภัย
๑๒๔. คุณสุทิน แสงธีระ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
๑๒๕. คุณสุเทพ รื่นถวิล สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.ระยอง
๑๒๖. คุณสุรพงษ์ พรหมเท้า สถาบันการเรียนรู้ภาคประชาสังคม จ.เพชรบูรณ์
๑๒๗. คุณสุนทร คงสุนทรกิจกุล กระทรวงอุตสาหกรรม
๑๒๘. คุณสุนันtha ปินะทาโน สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๑๒๙. คุณสมมล ปวีตรานนท์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
๑๓๐. ท่านผู้หญิงสุธาวัลย์ เสถียรไทย สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและ
สิ่งแวดล้อม
๑๓๑. คุณสุทธิพงษ์ วสุโสภานพ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ ภารกิจสนับสนุน
การพัฒนายุทธศาสตร์สุขภาพชุมชน กระทรวงสาธารณสุข
๑๓๒. คุณสุรชัย กลั่นวาริ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๑๓๓. คุณสุรชัย ตันเสถียร กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๓๔. รศ.สุริชัย หวันแก้ว ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๓๕. คุณสุริยา จินดาวงศ์ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
๑๓๖. นพ.สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๑๓๗. ผศ.ดร.อรทิพา ส่องศิริ มหาวิทยาลัยสยาม
๑๓๘. คุณอนุชา โมกขะเวส กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย
๑๓๙. คุณอนุสรณ์ นวลศรี บริษัท ไทยอีทอกซีเลท จำกัด
๑๔๐. คุณอนันต์ ปานสกุล การท่าเรือแห่งประเทศไทย
๑๔๑. คุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีและประธานคณะกรรมการสุขภาพ
แห่งชาติ (คสช.)
๑๔๒. คุณอภิวัฒน์ เขียวพิรากุล กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๑๔๓. คุณอมรรัตน์ ลีระนิธิกุล สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)
๑๔๔. คุณอรนิต อรไชย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๑๔๕. คุณอารมณี สดมณี เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๑๔๖. นพ.อำพล จินดาวัฒนะ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
๑๔๗. นพ.อุทัย ตันศลารักษ์ รพ.นพรัตนราชธานี

